

Mielieji, laimingų Naujųjų Metų!

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTĖS
DALIOS GRYBAUSKAITĖS
SVEIKINIMAS NAUJŲJŲ METŲ PROGA**

Mieli Lietuvos žmonės,

sveikinu Jus su Naujaisiais metais!

Į šią akimirką sudedame visa, ko tikimės, ir tai, kuo tikime. Tegul Jūsų siekiai būna kilnūs ir išsipildo visos Jūsų viltys.

Ženkime į naujus metus tvirtesniu žingsniu ir pakelta galva. Nes visuose Lietuvos laimėjimuose – kiekvieno Jūsų indėlis.

Pasitikėkime vieni kitais, palaikykime ir padrąsinkime. Visi drauge 2016-aisiais kurkime sėkmės Lietuvą.

Laimingų ir sėkmingų Naujųjų metų!

Dalia Grybauskaitė, Lietuvos Respublikos Prezidentė

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

www.president.lt

GEDIMINO PILIES BOKŠTE IŠKELTA NAUJA LIETUVOS VĖLIAVA

Minint Lietuvos vėliavos dieną sausio 1 d. pakeista Vilniuje, Gedimino pilies bokšte, plevėsuojanči trispalvė.

2015 m. bokšte plevėsavusi vėliava bus perduota saugoti Akmenės rajono Papilės Simono Daukanto gimnazijai, kuri, anot Švietimo ir mokslo ministerijos, išugdė daugiausiai savanorių, kurie patys pasirinko atlikti privalomąją karo tarnybą.

Iškilmingoje naujos vėliavos pakėlimo ceremonijoje dalyvavo Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius, Lietuvos kariuomenės ir Šaulių sąjungos, visuomeninių organizacijų atstovai, laisvės kovų dalyviai.

Pirmą kartą Gedimino pilies bokšte Lietuvos trispalvę 1919 metų sausio 1 dieną iškėlė dešimties Lietuvos savanorių būrys: karininkas Kazys Škirpa, karo valdininkai Jonas Nistelis ir Petras Gužas, kareiviai Albinas Rauba, Romualdas Marcalis, Pranas Plauska, Jonas Norvila, Mikas Slyvauskas, Vincas Steponavičius ir Stasys Butkus.

Vėliau lietuvišką trispalvę nuplėšė Vilnių okupavę bolševikai, vėliau - lenkai.

Prasidėjus Lietuvos tautiniam atgimimui, Gedimino pilies bokšte Lietuvos vėliava vėl iškelta 1988 metų spalio 7 dieną. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, sausio 1-oji tapo valstybine švente - Lietuvos vėliavos diena, per kurią kasmet rengiama iškilminga vėliavos pakeitimo ceremonija.

Nuo 2006-ųjų metų senoji Gedimino pilies bokšto vėliava iškilmingai įteikiama mokyklai, pasižyminčiai pilietiniu ir tautiniu mokinių ugdymu, kurią nominuoja Krašto apsaugos ir Švietimo ir mokslo ministerijos. **delfi.lt**

Tradiciškai pirmąją Naujųjų metų dieną vilniečiai ir miesto svečiai, visuomeninių organizacijų atstovai, Laisvės kovų dalyviai pagerbė Lietuvos savanorių žygdarbį - 1919 metų sausio 1 dieną pirmą kartą ant Gedimino kalno buvo iškelta lietuviška trispalvė.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

RUSIJAI PAGRINDINĖ GRĖSMĖ – JAV IR NATO

Rusija oficialiu dokumentu įtvirtino savo įsivaizdavimą, kad ją siekia engti Jungtinės Valstijos ir Vakarai.

Prezidentas Vladimiras Putinas paskelbė naująją nacionalinio saugumo strategiją, kurioje kaip pagrindinė grėsmė nacionaliniam saugumui įvardijama NATO plėtra, o Vakarai kaltinami dėl siekio kenkti Rusijos nacionaliniams interesams bei rengti spalvotąsias revoliucijas. Kremlius nurodo, kad atsakas į šias grėsmes – galingas branduolinis ginklas ir nuolatinės parengties įprastinės pajėgos.

Kremliaus laikrodžiai at-

sisuko atgal ketvirtį amžiaus. Naujieji metai atnešė naująją Rusijos Nacionalinio saugumo strategiją, kurią prezidentas Vladimiras Putinas įsaku patvirtino paskutinę 2015-ųjų dieną, ir kuri kartoja tai, kuo Sovietų Sąjunga tikėjo per Šaltąjį karą, bet kuo nustojęs tikėti buvo pats Putinas.

Strategiją pagal įstatymus atnaujinti reikia kas šešerius metus, ir ankstesnioji, kurią Dmitrijus Medvedevas buvo patvirtinęs, kai Vašingtonas buvo tik ką paskelbęs perkrovimo politiką, minėjo Jungtines Valstijas vos tris kartus ir širdo tik dėl jų priešraketinio skydo.

Dabar NATO ir Jungtinės Valstijos yra oficialiai vadinama pagrindine grėsme, nepaisant kurios, Rusija stiprėja. Savarankiška vidaus ir užsienio politika kelia Jungtinių Valstijų ir jų sąjungininkų, norinčių dominuoti pasaulyje, pasipriešinimą, sako dokumentas, ir priduria, kad jų politika tramdyti Rusiją numato politinį, ekonominį, karinį ir informacinį spaudimą.

Ironiška, kad Kremlius oficialiu dokumentu įtvirtino įsivaizdavimą apie piktus Baltųjų rūmų kėslus kaip tik tada, kai jų šeimininkas nuolat pabrėžia, kad Amerika nėra visagalė. Tačiau ilgai ignoravusi Maskvą, Amerika vasarį pati atnaujino nacionalinio saugumo strategiją, kur įvardijo Rusiją kaip regio-

ninę peštukę, keliančią grėsmę tarptautiniam stabilumui.

Ankstesnis, 2010-ųjų dokumentas, kalbėjo apie Jungtinių Valstijų siekį su Rusija kurti daugiariopus santykius ir bendrus interesus. Prieš pusę metų ir Pentagonas atnaujino karinę strategiją, kur mini, kad Maskva nuolat nepaiso kaimynių suvereniteto, savo tikslams naudoja jėgą ir pakerta regioninį saugumą.

„Šiandien ypač norėčiau pasveikinti su švente tuos mūsų karius, kurie kariauja su tarptautiniu terorizmu, gina Rusijos nacionalinius interesus tolimosiose prieigose, rodydami valią, ryžtą ir charakterio tvirtumą“, – kalbėjo Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas.

Užpuolusi jau dvi kaimynines šalis, Rusija strategijoje mini, kad laikosi tarptautinės teisės ir jėgą naudoja kaip paskutinę galimybę. Be to, užsimena apie siekį turėti savo įtakos sferą: kaltina Vakarus, kad jie didina įtampą Rusijos kaimynystėje, trukdydami jai realizuoti nacionalinius interesus.

Dokumentas vėl kaltina Jungtines Valstijas ir Europos Sąjungą parėmus nekonstitucinį perversmą Ukrainoje ir toliau siekiant nuversti netinkamus režimus. Netgi „Islamo valstybės“ atsiradimą oficiali strategija aiškina tuo, kad „kai kurios šalys“ laikosi dvejopų standartų.

LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) Vilniaus valdybos pareigūnai partijai „Tvarka ir teisingumas“ pateikė įtarimus dėl prekybos poveikiu ir pinigų plovimo. Kaip praneša STT, įtarimai politinei partijai, kaip juridiniam asmeniui, pateikti atliekant 2014 m. pabaigoje pradėtą didelės apimties ikiteisminį tyrimą dėl prekybos poveikiu. „Tvarkiečiai“ STT akiratyje atsidūrė dėl įtartinių procesų Vidaus reikalų ministerijoje. Skandalo įkarštyje iš posto pasitraukė vidaus reikalų ministras Dailis Alfonsas Barakauskas, buvę jo komandos nariai tapo įtariamaisiais kartu su televizijos prodiuseriu Rolandu Skaisgiriu ir dar keliais žinomais verslininkais. STT teigimu, atliekant tyrimą surinkta pakankamai duomenų, leidžiančių įtarti, kad nusikalstamos veikos buvo vykdomos siekiant neteisėtos naudos partijai.

Šalia kelio, vedančio iš Anykščių į Rokiškį, tuoj už Anykščių miesto ribos, 2017 metais turėtų iškilti iš medinių rąstų pastatyta Vorutos pilis, trečiądienį rašo dienraštis „Lietuvos žinios“. Rajono meras Kęstutis Tubis teigė, jog rūpintis XIII amžiaus pilies statyboomis jį skatina noras padaryti šį kraštą dar patrauklesnį ir patiems anykštėnams, ir svečiams. Voruta - istoriniuose dokumentuose minima pilis, garsi tuo, kad per susirėmimą jos teritorijoje 1251 metais Lietuvos karaliui Mindaugui pavyko apsiginti nuo lietuvių kunigaikščių, siekusių atimti iš jo valdžią.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir premjeras Algirdas Butkevičius kol kas nemato kliūčių „Tvarkos ir teisingumo“ partijai po jai pareikštų įtarimų toliau dirbti valdančiojoje koalicijoje. Išsamiau situacijos dėl teisėsaugos pareikštų įtarimų partijai „Tvarka ir teisingumas“ prezidentė ir premjeras nekomentavo. Tai antras atvejis, kai teisėsauga įtarimus pareiškia partijai kaip juridiniam asmeniui. 2006 metais, prokurorams tiriant „juodosios buhalterijos“ bylą Darbo partija kaltinta per kelerius metus galėjusi neapskaityti daugiau nei 24 mln. litų (apie 7 mln. eurų) pajamų ir 23 mln. litų (apie 6,7 mln. eurų) išlaidų. Tiesa, teismas vėliau kaltinimus Darbo partijai panaikino, nes pastaroji po susijungimo su leiboristais buvo reorganizuota į naują juridinį asmenį.

Nuo sausio 1 d. litus į eurus nemokamai galima išsikeisti tik Lietuvos banke – litų banknotus ir monetas nemokamai ir neribotą laiką keis trys Lietuvos banko kasos Vilniuje ir Kaune. Lietuvos banko duomenimis, gruodžio viduryje gyventojai vis dar turėjo daugiau nei pusę milijardo litų, kurių buvo neiškeitę į eurus. Nuo praėjusių metų pradžios iki lapkričio pabaigos iškeista daugiau nei 5 milijardai litų grynaisiais. Lietuva euro zonos nare tapo lygiai prieš metus.

Įsigaliojo Alkoholio kontrolės įstatymo nuostata, draudžianti prekybą alkoholiniais gėrimais stacionariosiose degalinėse. 2015 m. lapkritį Seimas nepritarė siūlymui iki 2019 m. leisti prekiauti alkoholiniais gėrimais stacionariųjų degalinių parduotuvėse. Prekybos alkoholiniais gėrimais stacionariosiose degalinėse draudimas buvo priimtas dar 2011 metų pabaigoje, bet buvo nustatytas 4 metų pereinamasis laikotarpis ūkio subjektams prisitaikyti prie pasikeitusio reguliavimo. Lietuva nėra vienintelė valstybė, kuri draustų alkoholio prekybą degalinėse. Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis (PSO), Europos Sąjungoje (ES) įvairius apribojimus alkoholio prekybai degalinėse taiko ir kitos šalys: Belgija, Kipras, Prancūzija, Malta, Suomija, Italija, Olandija, Švedija, Ispanija. 2014 m. užregistruoti 509 kelių eismo įvykiai dėl neblaivių asmenų kaltės, t. y. kas šeštą užregistruotą įvykį sukėlė neblaivus asmuo. Juose žuvo 104, o 891 žmogus buvo sužeistas.

Nuo sausio mažiausias pajamas gaunantys Lietuvos gyventojai mokės mažiau mokesčių – jiems didinamas neapmokestinamų pajamų dydis (NPD) ir minimali mėnesio alga (MMA). Taip pat didėja senatvės pensijos. Nuo sausio 1-osios NPD didėja 34 eurai – nuo 166 eurų iki 200 eurų. Papildomas NPD už vaikus auga dukart – nuo 60 eurų iki 120 eurų. MMA didėja 25 eurai iki 350 eurų, o tam biudžete numatyta 27,2 mln. eurų. Minimali alga didės ir nuo liepos – iki 380 eurų, tam jau skirta 21,1 mln. eurų. Nuo sausio šiek tiek didinamos pensijos – planuojama, kad vidutinė senatvės pensija, kuri siekia 265 eurus, turint būtinąjį stažą, padidės apie 8 eurus. Per krizę sumažintų senatvės ir valstybinių pensijų grąžinimui šiemet numatyta 108,4 mln. eurų.

Nuo š.m. sausio 1 dienos pradeda veikti elektros ir dujų skirstymo įmonės „Lesto“ ir „Lietuvos dujos“ sujungusi bendrovė Energijos skirstymo operatorius (ESO). Tačiau planai sujungti kitas „Lietuvos energijos“ valdomas įmones - dujų prekybos bendroves „Lietuvos dujų tiekimas“ ir „Litgas“ - kol kas liko neįgyvendinti. Apie ketinimus sujungti „Lesto“ ir „Lietuvos dujas“ pranešta 2015 metų kovo pradžioje, o įmonių akcininkai sujungimui pritarė gruodį. Skelbta, kad taip bus sutaupyta beveik 3,6 mln. eurų, numatoma atleisti daugiau nei 70 darbuotojų.

ELTA, LRT

JAV PREZIDENTAS SPRĘS GINKLŲ KLAUSIMĄ ŠALYJE

JAV prezidentas Barackas Obama pareiškė ketinantis imtis vienašalių veiksmų dėl ginklų problemos JAV, skelbia *BBC*.

Pirmajame savo savaitiniame pranešime 2016 m. B. Obama teigė susitiksiantis su JAV generaline prokurore Loretta Lynch aptarti veiksmų, kurių jis galėtų imtis.

Anot prezidento, jis imsis iniciatyvos naudodamasis savo vykdomaisiais įgaliojimais, nes JAV Kongresui nepavyko susidoroti su šia problema.

Ekspertų teigimu, tokie veiksmai susilauks atkirčio iš ginklų aktyvistų ir respublikonų.

B. Obama pripažino, kad

JAV Prezidentas Barack Obama.

AP

atsiduria tikrai nemalonioje situacijoje, nes nesugeba pelnyti Kongreso paramos ginklų apribojimo įstatymams, tačiau jis pareiškė sulaukęs per daug laišku iš tėvų, mokytojų ir vaikų, kad galėtų sėdėti sudėjęs rankas.

Ankstesni bandymai įvesti griežtesnius ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės įstatymus žlugo, nepaisant to, kad šalyje dėl ginkluotų asmenų išpuolių žūva daugybė žmonių.

ELTA

ES IR UKRAINOS LAISVOSIOS PREKYBOS SUTARTIS ERZINA RUSIJĄ

Ukrainos ir Europos Sąjungos laisvosios prekybos sutartis įsigaliojo nuo sausio 1 d. – kaip ir Maskvos paskelbtas maisto produktų iš Ukrainos embargas, dėl kurio Kijevas turės iš naujo suderinti savo ekonomikos modelį.

Laisvosios prekybos sutartis yra dalis platesnės asociacijos su ES sutarties, pasirašytos 2014 metų birželio pabaigoje, kuri daugeliu atžvilgiu nulėmė drastišką Ukrainos santykių pablogėjimą su Maskva, įtūžusia, kad jai anksčiau buvęs pavaldus Kijevas grėžiasi į Vakarus.

Ukraina, kurios rinka buvo tradiciškai orientuota į Rusiją, dabar turės stiprinti ryšius su Europos rinkomis ir laikytis jų taisyklių.

„Sutartis prisidės prie Ukrainos ekonomikos modernizacijos ir diversifikacijos, taip pat suteiks papildomų paskatų reformoms“, sakoma paskelbtame Europos Komisijos pranešime.

Briuselis taip pat sakė, kad ši sutartis padės Ukrainai pagerinti savo verslo klimatą ir pritraukti užsienio investicijų. Tos pačios nuomonės laikosi banko „UniCredit“ analitikas Jehoras Perelyhinas.

Ukrainai ruošiantis priimti šią sutartį buvo iškilę daug kliūčių.

2013 metų lapkritį tuometis prorusiškas Ukrainos prezidentas Viktoras Janukovyčius atmetė asociacijos su ES sutartį, išprovokuodamas įnirtingus proeuropietišku jėgų protestus savo šalyje, per kuriuos valstybės vadovas ir jo vyriausybė buvo nuverst. Tai savo ruožtu vedė į ginkluotą konfliktą Rytų Ukrainoje su Maskvos palaikomais separatistais, per kurį žuvo daugiau kaip 9 000 žmonių.

Baimindamasis, kad dėl tos sutarties Rusijos rinką gali užplūsti europietiškos prekės, Maskva ėmėsi atsakomųjų priemonių: sustabdė laisvosios prekybos režimą su Ukraina

ir nuo penktadienio nutraukė importuoti maisto produktus iš tos šalies.

Ukrainos premjeras Arsenijus Jaceniukas nurodė, kad dėl Maskvos veiksmų jo šalis negaus apie 600 mln. JAV dolerių pajamų.

Prezidentas Petro Porošenka anksčiau pripažino, kad Rusijos atsakomieji žingsniai padarys „žalos“ Ukrainos ekonomikai, bet sakė, kad jis „pasiruošęs sumokėti šią kainą“ ir tęsti pastangas prisijungti prie Europos Sąjungos laisvosios prekybos zonos.

Savo naujametinėje kalboje jis pasmerkė embargą, sakydamas, kad Maskva mėgina „ekonomiškai pasmaugti“ Ukrainą.

„Maskva uždaro savo rinką ukrainietiškomis prekėms – tai yra galinga ekonominė ataka; tai dar viena karo (...) prieš mus dalis“, – sakė P. Porošenka.

Kijevas pažadėjo imtis atsakomųjų priemonių ir artimiausiu laiku paskelbti prekių, kurias bus draudžiama įvežti iš Rusijos, sąrašą.

LRT

RUSIJĄ DĖL SKOLOS DUODA Į TEISMĄ UKRAINĄ

Rusija dėl negrąžintos trijų milijardų dolerių skolos duoda į teismą Ukrainą. Rusijos finansų ministerija pareiškė, kad procesas prieš Kijevą bus pradėtas nedelsiant.

Bylą nagrinės Didžiosios Britanijos teismas. Rusija milijardinį kreditą 2013 metais suteikė tuometinei pro-

rusiško prezidento Viktoro Janukovyčiaus vyriausybei. Tačiau dabartinė vyriausybė gruodį paskelbė, kad negrąžins skolos iki numatytos datos – gruodžio 20-osios. Ukraina reikalauja 20 procentų sumažinti skolą, kaip tai padarė kiti privatūs šalies kreditoriai. Tačiau Maskva geriausiai atve-

ju nori kalbėti apie mokėjimo atidėjimą.

Dėl skolų ginčo Tarptautinis valiutos fondas nusprendė pakeisti savo kredito taisykles, kad galėtų toliau finansiškai remti Kijevą. Iki šiol fondas negalėjo skolinti pinigų šaliai, kuri negrąžina kredito kitai vyriausybei.

LRT

BRITAI – UŽ ES REFORMAS

Britų premjeras Davidas Cameronas paskelbė ryžtingai kovosiantis už jo reikalaujamas Europos Sąjungos (ES) reformas.

„Mes atkakliai kovosime už tai, kad būtų pakeisti mūsų narystės ES aspektai, kurie Didžiojoje Britanijoje sukelia tiek daug frustracijos“, - sakė vyriausybės vadovas savo naujametinėje kalboje, kurią

cituoja agentūra *AFP*.

D. Cameronas pabrėžė, kad Londono laukia sunkios derybos su 27 kitų ES narių. Jam esą yra svarbiausi britų ekonomikos ir nacionalinio saugumo interesai. Jis yra pažadėjęs vėliausiai 2017 metais surengti referendumą dėl šalies pasilikimo Bendrijoje. Tačiau prieš tai jis reikalauja ES taisyklių pakeitimų keturiose srityse.

Labiausiai prieštaringai vertinamas jo reikalavimas į D. Britaniją atvykstantiems ES užsieniečiams ketverius metus nesuteikti jokios valstybinės paramos ir taip riboti imigraciją. Tik jei jo reikalavimai bus įgyvendinti, D. Cameronas žada kovoti už Jungtinės Karalystės pasilikimą ES. Kadangi britai šiuo klausimu yra susiskaldę, pasitraukimas iš ES yra galimas scenarijus.

ELTA

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PRAEITIS MUS MOKO ATEITIES

Tokia jau žmogaus prigimtis – eidamas į priekį jis nuolat atsiskaita pažiūrėti, ar ko nepaliko. Taip elgiamės ir su praeinančiais metais – vis žvilgtelime atgalios, permetam prabėgusius įvykius, pasidžiaugiame arba paliūdime dėl jų. Pamenu, kai artėjo naujasis tūkstantmetis, politologai, apžvalgininkai, įtakingi politikai ir šiaip įvairaus plauko „pranašai“ spėjo, kokie bus artimiausi dešimtmečiai naujajame tūkstantmetyje. Į kvailas sapaliones apie pasaulio pabaigą mažai kas kreipė dėmesį (na, sutikite, lengvatikių šiaip jau nestokojama, bet kas gi norės patikėti pačiu blogiausiu?), tačiau įžvalgos, susijusios su tarptautinio terorizmo paplitimu, kėlė nerimą. Šiandien, deja, blogiausios prognozės pasiteisino: tūkstantmetis prasidėjo neregėto masto teroristiniu išpuoliu Niujorke (kai islamistai susprogdino Pasaulio prekybos centrą), paskui teroristų, prisidengiančių islamu, bombos ėmė sproginėti Europoje, Azijoje, Afrikoje... Lyg to būtų mažai žmonijai, atsirado ir valstybė, kuri teroristinius metodus ėmė taikyti tarptautinėje praktikoje. Tai putinistinė Rusija, sugriovusi septynis dešimtmečius gyvavusią taikos palaikymo tvarką Europoje (o taika Europoje, kaip žinome iš istorijos pamokų, reiškia ir taiką pasaulyje). Kas verčia islamistus imtis teroro prieš pasaulinę bendruomenę, politologai diskutuoja jau ne pirmas dešimtmetis, o štai kokios priežastys Rusiją paskatino terorizuoti Vakarus, analizuoti pradėta visai neseniai ir neteko girdėti konkretaus atsakymo. Manoma, kad tai lėmė rusų nacionalistų noras vėl pasijusti pasaulio galia, supervalstybe, su kurios valia būtų privestos skaitytis Jungtinės Amerikos Valstijos, jau nekalbant apie mažesniąsias. Kaip teisingai pastebėjo Estijos prezidentas Toomas Henrikas Ilvesas, „... jeigu jūsų kaimynas Rusija, jūs galite būti tik vasalas arba priešas“. Tačiau ne mažiau reikšminga yra nuomonė, kad Rusijos valdžiai su prezidentu Putinu priešakyje imtis teroristinio pobūdžio tarptautinės politikos verčia būtinybė apsaugoti pasakiškus turtus, kuriuos jie sukaupė. Juk ne paslaptis, kad Putinas yra vienas turtingiausių pasaulio politikų. Dar praeitame dešimtmetyje buvo kalbama, kad Rusijos visuomenės socialinė atskirtis didėja tokia sparta, kad šalį gali ištikti revoliucija. O ar yra geresnis būdas išvengti revoliucijų, kaip nukreipti liaudies nepasitenkinimą prieš sugalvotus priešus, juo labiau kad tokių Rusija paveldėjo dar iš sovietmečio? Atrodytų, nėra taip paprasta įtikinti žmones koku nors mitu, tačiau matant, kokią propagandos ir smegenų džiovinimo mašiną užvedęs Kremlius (ir jau ne pirmas dešimtmetis!), nereikia stebėtis, kad sveiką nuovoką prarado ne tik eiliniai rusai, bet ir kitų šalių žmonės ir net vadovai ar pretendentai į juos (prisiminkime kad ir visiškai naują žinią apie kandidato į JAV prezidentus respublikono Donaldą Trumpą išsakytas simpatijas Putinui ir jo vykdomai politikai). Žinoma, tam įtakos turėjo ir neprotinga kai kurių vakarų valstybių lyderių politika, ypač vadinamųjų pabėgėlių atžvilgiu. Beje, apie pabėgėlius, tiksliau – apie ekonominius migrantus. Jie ne šiaip sau užplūdo Europą – užtenka įrodymų, jog juos suagitavo Rusija, kuri migrantų bangą dar labiau paskatino kariniais veiksmais Sirijoje. Kam to reikia Rusijai? Visai ne tam, kad ES neturėtų laiko kada rūpintis Rusijos puolama Ukraina. Užmojai daug didesni – ekonominiai migrantai yra didžiausia Rusijos viltis, kad Europos Sąjunga

LAIMANTAS JONUŠYS

POLITINIS KOREKTIŠKUMAS IR MES

Atrodo, kad Lietuvos viešojoje erdvėje įsigali nuostata, kad visi turi laikytis politinio korektiškumo, nes kitaip būtų... politiškai nekorektiška, o tai negerai. Politinis korektiškumas daugiausia taikomas kalbai ir žodžiams, o juo visų pirma siekiama, kad nebūtų įžeidinėjami žmonės dėl lyties, rasės, lytinės orientacijos ir t.t. – skatinama tolerancija. Tikslas geras, bet rezultatai kartais išvirsta į absurdiškus apribojimus.

Atrodo, kad pakantumą kitokiems negu mes galima skatinti ir per tradicinius kultūringumo, mandagumo, padarumo principus, bet politinis korektiškumas susijęs su ištisa ideologine programa, kuria kaip tik ir siekiama atmesti daugelį tradicinių dalykų. Šią programą visų pirma propaguoja naujieji kairieji – seniesiems kairiesiems rūpėjo tam tikrus socialinius idealus perkelti į politinę plotmę. Naujieji kairieji daugiausia yra akademinio pasaulio žmonės, todėl jie labai akcentuoja teoriją, o socialinius idealus perkelia į kalbos plotmę, paskelbę, kad ankstesnė kalba buvo hegemoninis galios diskursas, todėl reikia kurti naują kalbą, šitaip siekiant pakeisti žmonių mąstymą.

Literatūros Nobelio premijos laureatė, anglų rašytoja Doris Lessing teigė, kad „politinis korektiškumas kyla tiesiai iš senojo tipo komunistų partijos“. Ji žinojo, ką kalba, nes jaunystėje buvo komunistų partijos aktyvistė ir darbavosi būtent ideologijos srityje. Mes taip pat turėtumėm žinoti, nes

mūsų šalis kelis dešimtmečius gyveno komunistinėje diktatūroje, persmelktoje atitinkamos ideologijos ir leksikono. Frazė „politiškai korektiška“ labai panaši į anų laikų įvertinimą „idėjiškai teisinga“.

Nors dalis politinio korektiškumo principų dabar plačiai įsigalėjo Vakarų visuomenėse, kultūriniu požiūriu tai yra daugiausia kairiųjų intelektualų projektas, prisodrintas daugia-kultūriškumo, progresyvizmo, feminizmo idėjų, neretai jų radikalia forma ir su dogmatiška ugnele.

Yra nemažai pavyzdžių, kaip turint geranoriškų ketinimų persistengtiama ir prieinama prie kraštutinumų. Siekiant daugiakultūriškumo, Vakaruose imama bijoti viešai demonstruoti krikščionybės simbolius, siekiant įdiegti mintį, kad didelę vertę turi ne tik Vakarų, bet ir kitų kultūrų laimėjimai – prieinama prie kultūrinės saviniekos ir savi-plakos. Be to, siekiant lyčių lygybės, išsigalvojama, kad įgimti psichologiniai lyčių skirtumai apskritai neegzistuoja: raginant toleruoti homoseksualus, imta kelti jų interesus virš daugumos interesų

Beje, taip prieinama ir prie postmodernistinės tamsybės, nes tie mokslo duomenys, kurie neatitinka ideologinių nuostatų, atmetami. Linkstama neigti ir socialinę tikrovę, pvz., masinės imigracijos keliamas problemas, kas atsiliepia bjauriu politiniu bumerangu. Siekiant paskatinti pagarbą visiems žmonėms ir jų orumą, prieinama iki to, kad neigiamas išskirtinis talentas, patai-

subyrės. Tai reiškia, kad Rusija sąmoningai siekia ES likvidavimo. O tada – ir NATO bus galima imtis. Atidžiau pasižiūrėjus, kur suka Rusijos skleidžiama propaganda, šis scenarijus visai nesunkiai įskaitomas. Kas dėl mūsų, tai Rusija tikisi, jog Baltijos šalis, iškilus pavojui, sąjungininkai paliks likimo valiai – tai įrodo ir propagandos kampanija, skleidžianti gandus, jog JAV politikai kalba apie bereikalingą mūsų šalių priėmimą į NATO. Atrodo, ši propagandos tema ima stiprėti (vėl galima prisiminti Donaldą Trumpą).

Rusija suinteresuota ir teroristiniais islamistų išpuoliais Europoje – tai dar labiau aštrina migrantų keliamas problemas ir kaitina visuomenę. Tačiau nieko blogiau už musulmonų tikėjimo priskyrimą terorizmui, kaip neatsiejamą jo dalį, būti negali. Tai būtų tas pats, kas mūsų šalyje visus rusiškas ar apskritai nelietuviškas pavardes turinčius piliečius priskirti penktajai kolonai ir imti juos pulti. Rusija kaip tik to siekia, skleisdama propagandą tarp rusakalbių ir lenkais save laikančių Baltijos šalių gyventojų. Geriausias atsakas tokiai propagandai būtų vėlgi Estijos prezidento Toomo Henriko Ilveso atsakymas į klausimą, ar jis nebijo, jog didelė rusakalbių gyventojų dalis Estijoje gali imtis separatistinių veiksmų – tokių, kaip rytinėje Ukrainoje? Estas atsakė maždaug taip: „Donecko kalnakasio darbininko atlyginimas siekia 150 eurų, be to, jis niekur negali išvažiuoti iš šalies, kol negaus vizos. O Estijos šiaurėje tokį pat darbą dirbančio darbininko atlyginimas siekia 1500-2000 eurų, ir išvažiuoti jis gali į bet kurią Europos šalį. Ar norės Estijos darbininkas tokių sąlygų ir atlygio, kokius turi Donecko kalnakasys?“ Tiesiog idealus atsakymas, tiesa?

Kęstutis Šilkūnas

kaujama neišmanymui, nuo vaikystės kuriamos šiltnamio sąlygos, bandant apsaugoti nuo nemalonių tikrovės apraiškų.

Lietuvoje jau irgi po truputį išmokstamos absurdiškos naujakalbės ir cenzūravimo pamokos. Kai gatvėse pasirodė gana įdomūs ir originalūs plakatai, kuriuose prieš moterį smurtaujantis vyras buvo pavadintas šunsnukiu ir atitinkamai pavaizduotas, kai kurios neturinčios ko veikti žmogaus teisių organizacijos ėmė skųstis ir Europos Komisijai, kad šitaip įžeidžiami visi vyrai.

Kai kas aiškina, kad iš politinio korektiškumo ypač daug šaipomasi Rusijoje, todėl mes turėtumėme to nedaryti. Tačiau demokratinis pasaulis nuo Rusijos svarbiausiai skiriasi ne politiniu korektiškumu, o laisve ir pliuralizmu. Tad Vakaruose taip pat daug pasisakoma prieš politinio korektiškumo dogmas – ne tik radikaliose arba marginalinėse sferose. Štai prieš kelias dienas pati Angela Merkel aiškiai pareiškė, kad daugiakultūriškumas yra didelė saviapgaulė.

Skaitytas per LRT.

UKRAINA TAIKYS

SANKCIJAS RUSIJAI

Ukrainos prezidentas Petro Porošenka pasirašė įstatymą „dėl užsienio ekonomikos priemonių“. Tokia informacija pateikiama Ukrainos Aukščiausiosios Rados interneto puslapyje.

Šį įstatymą Ukrainos parlamentas priėmė gruodžio 24 d. Kaip rašoma dokumente, šalies ministrų kabinetas gali imtis „papildomų priemonių“, jeigu „Aukščiausiosios Rados agresoriumi pripažinta šalis imtųsi diskriminacinių ar nedraugiškų veiksmų“. Pavyzdžiui, vyriausybė turės teisę imtis „draudimo vykdyti užsienio ekonomikos operacijas ar šias apriboti“, taip pat valdžia gali atšaukti muitų lengvatas.

Ukrainos premjeras Arsenijus Jaceniukas pareiškė, kad jeigu nuo 2016 metų sausio 1 d. Rusija pradės taikyti prekybos srityje embargą, tai Kijevas pasirengęs imtis „analogiškų atsakomųjų priemonių“.

Aukščiausioji Rada dokumentą priėmė atsakydama į Rusijos įstatymą „dėl susitarimo dėl laisvosios prekybos su Ukraina stabdymo“. Jame numatomos galimybės stabdyti lengvatinį prekybos režimą su Ukraina siekiant užkirsti kelią Rusijos ekonominiam saugumui dėl Ukrainos ir Europos Sąjungos asociacijos sutarties, įsigaliosiančios nuo 2016 metų sausio 1 dienos.

LRT

SKELBIAMAS PILIETIŠKOS IR PATRIOTIŠKOS METŲ KNYGOS KONKURSAS PATRIOTŲ PREMIJAI LAIMĖTI

Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos leidėjų asociacija skelbia kasmetinį, šeštąjį knygų konkursą Patriotų premijoms laimėti, kuriame bus vertinamos knygos, išleistos per 2015 metus. Trijų knygų autoriai Patriotų premijų laureatais bus paskelbti ir apdovanoti tarptautinėje Vilniaus knygų mugėje 2016 m. vasario 25 dieną.

Patriotų premijomis siekiama skatinti Lietuvos ir užsienio autorius rašyti pilietiškumo ir patriotizmo tematika, per knygą skiepyti meilę ir ištikimybę savo šaliai.

Konkursui kviečiama pateikti grožinės, memuarinio pobūdžio, edukacinės, mokslo populiarinimo srities knygas, išleistas per 2015 metus Lietuvoje ir kitose šalyse.

Paraiškas dalyvauti kon-

kurse priima Lietuvos leidėjų asociacija iki 2016 m. sausio 15 dieną.

Paraiškos siunčiamos el. pašto adresu mantas@lla.lt, o teikiamos knygos 2 egzemplioriai siunčiami adresu Vokiečių g. 18A-7, Vilnius.

Konkursas ir nuostatai skelbiami Krašto apsaugos ministerijos ir Lietuvos leidėjų asociacijos el. svetainėse www.kam.lt ir www.lla.lt.

Konkursui pateiktas knygas atrinka ir vertina Konkurso ekspertų komisija, kurią sudaro penki Lietuvos leidėjų asociacijos deleguoti literatai ir du Krašto apsaugos ministerijos atstovai.

Komisija galės skirti tris Patriotų premijas, vieną iš jų – už knygą vaikams. Komisija turi laisvę savaip įvardinti nominacijas arba neskirti premi-

jų, jei nebūtų už ką. Piniginių premijų steigėja – Krašto apsaugos ministerija.

Praėjusio konkurso laureatai, kuriems buvo įteikta Patriotų premija - Justinas Sajauskas už žaižaruojančias partizanų epo istorijas knygoje

„Neužmirštami Suvalkijos vardai“ (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla); Dalia Stakytė-Anysienė, Laima Petrauskaitė-Vanderstoep ir Dalia Cidzikaitė už nelengvą istorinę atmintį be interpretacijų knygoje „Manėm, kad greit grįšim. 18 pasakojimų apie pasitraukimą

į Vakarus 1940-1944“ (leidykla „Aukso žuvis“); Miglė Anušauskaitė ir Gerda Jord už drąsų ir netikėtą žvilgsnį į Lietuvą įkvepiančią istoriją knygoje „10 litų“ (leidykla „Aukso žuvis“). Konkursui buvo pateiktos 27 knygos, išleistos 2014 metais. **LR KAM**

LIETUVOJE ATPIGS ELEKTRA

Lietuvos gyventojai naujų elektros jungčių su Švedija ir Lenkija naudą galės pajusti jau po pusmečio – iki to laiko, pradėjus komercinę veiklą, paaiškės, koks naujų jungčių poveikis kainoms elektros biržoje. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (VKEKK),

įvertinusi dėl jungčių pasikeitusią situaciją rinkoje, naujas kainas gyventojams nustatys 2016 m. viduryje.

Šiuo metu, pradėdant naujų elektros jungčių bandymus, dar nėra galimybės tiksliai įvertinti, kokią įtaką rinkai galėtų padaryti naujos elektros energijos

jungtys, teigiama Vyriausybės pranešime. VKEKK, apskaičiuodama būsimas elektros energijos kainas, remiasi faktiniais sandoriais ir pagal juos sudarytomis prognozėmis, todėl nustatydamas 2016 m. elektros kainas dar negalėjo įvertinti būsimo jungčių poveikio.

Gyventojams patvirtintos elektros energijos kainos jau mažėja ir nuo 2016 m. sausio, tačiau dėl kitų priežasčių – kainų mažėjimą lemia efektyvesnė skirstomųjų tinklų veikla, mažesnis viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) poreikis, taip pat ir sumažėjusi elektros rinkos kaina dar prieš paleidžiant naujas elektros energijos jungtis. Dauguma gyventojų atsiskaito „standartiniu“ mokėjimo planu, pagal jį elektros energijos tarifas

mažėja nuo 12,9 ct/kWh, iki 12,7 ct/kWh (2013 m. šis tarifas siekė 14,5 ct/kWh).

„Efektyvus energetikos sektoriaus valdymas leidžia elektros kainą gyventojams sumažinti jau trečius metus iš eilės su perspektyva, kad elektros kaina dar kartą mažės ir kitais metais. Pradėjus komerciškai eksploatuoti naujas jungtis su Švedija ir Lenkija, turėsime itin konkurencingą ir atvirą elektros rinką, joje elektros srautus, kainas, rinkos dalyvių elgesį lems tik ekonominiai motyvai“, – Vyriausybės spaudos tarnyba cituoja Ministrą Pirmininką Algirdą Butkevičių.

Verslas, elektros energiją perkantis su birža susietomis kainomis, naujų jungčių

poveikį galės pajusti pirmasis – vos tik pokyčiai atsiras biržoje „Nord Pool Spot“. Preliminariai vertinama, kad dėl esančių kainų skirtumų tarp Lietuvos ir Skandinavijos šalių, pradėjus eksploatuoti jungtis, Lietuvos rinkoje didmeninė elektros energijos kaina galėtų sumažėti apie 20 proc.

Biržos „Nord Pool Spot“ duomenimis, didmeninė elektros energijos kaina Lietuvoje ir Latvijoje pastaruoju metu yra dvigubai didesnė, lyginant su Švedija. Gruodžio 31 d. Švedijoje elektros energijos gamybos kaina sudaro 15,28 euro už megavatvalandę, tuo tarpu Lietuvoje – 34,14 euro/MWh. Elektros jungtis „NordBalt“ kainų skirtumus sumažins iki minimumo.

ELTA

VAKARŲ LIETUVOJE STEIGIAMA NAUJA LIETUVOS KARIUOMENĖS BRIGADA „ŽEMAITIJA“

Atsižvelgiant į būtinybę stiprinti Lietuvos gynybinius pajėgumus nuo 2016 m. sausio 1 d. Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgose steigiamas naujas vienetas – motorizuotoji pėstininkų brigada „Žemaitija“.

„Suprasdami, kad potencialios grėsmės atveju formuoti naujus karinius vienetus gali paprasčiausiai nebūti laiko, taikos metu egzistuojančią kariuomenės struktūrą siekiame priartinti prie karo meto struktūros, kuria yra grindžiami Lietuvos gynybos planai. Antrosios motorizuotosios pėstininkų brigados steigimas Vakarų Lietuvoje yra dar vienas žingsnis siekiant sustiprinti mūsų šalies gynybinę galią“, – sako Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Jonas Vytautas Žukas.

Antroji Lietuvos kariuome-

nės Sausumos pajėgų brigada steigama Seimo sprendimu, pasiūlius Valstybės gynybos tarybai. Naujosios brigados štabas veiks Klaipėdoje, jo pagrindą sudarys Sausumos pajėgų vadovybės Operacijų planavimo ir valdymo centras. Brigadai priskiriami ir du šiuo metu veikiantys Sausumos pajėgų batalionai: Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų (Klaipėdoje) ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio mechanizuotasis pėstininkų (Tauragės r.).

Per 2016 m. brigadą planuojama papildyti ir tiesiogiai jos štabui pavaldžiomis logistikos, žvalgybos ir ryšių kuopomis, o 2017 m. planuojama pradėti formuoti ir du naujus batalionus – pėstininkų ir artilerijos. Naujosios brigados užduotys

tokios pačios, kaip ir šiuo metu jau veikiančios „Geležinio Vilko“ brigados – saugoti ir ginti sausumos teritoriją, vykdyti gynybines ar puolamąsias užduotis.

Brigados kareivių pagrindą sudarys nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos kariai. Vadovaujantis ir aukštesnės kvalifikacijos personalas – kareiviai, seržantai, puskarininkiai ir karininkai – bus skiriami iš profesinės karo tarnybos karių.

Motorizuotosios pėstininkų brigados „Žemaitija“ formavimą planuojama baigti iki 2021 metų.

Naujoji brigada pavadinta „Žemaitijos“ vardu, taip siekiant pagerbti kovinę žemaičių dvasią ir ryžtą. Anksčiau taip pat buvo vadinama ir 1999-2004 m. vei-

kusi motorizuotoji pėstininkų brigada, kuri 2002 m. buvo reorganizuota į Vakarų karinę apygardą ir 2004 m. panaikinta.

Motorizuotajai pėstininkų brigadai vadovaus pulkininkas leitenantas Artūras Radvilas. Jis yra baigęs studijas Baltijos gynybos koledže, JAV sausumos pajėgų karo koledže, įvairius kursus NATO mokykloje, Europos saugumo studijų centre. Plk. lt. A. Radvilas kelis kartus dalyvavo NATO tarptautinėse misijose Afganistane, jis taip pat vadovavo ir vienai iš Lietuvos vadovaujamų Goro provincijos atkūrimo grupių. Iki paskyrimo vadovauti „Žemaitijos“ brigadai, plk. lt. A. Radvilas ėjo Sausumos pajėgų vadovybės Operacijų planavimo ir valdymo centro

viršininko pareigas.

Isteigus naująją motorizuotąją pėstininkų brigadą „Žemaitija“, ji kartu su mechanizuotąja pėstininkų brigada „Geležinis Vilkas“ sudarys Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų pagrindą.

Siekiant užtikrinti Sausumos pajėgų vienetų efektyvumą taikos ir karo metu, nuo 2016 m. pradžios bus pertvarkoma ir mechanizuotoji pėstininkų brigada „Geležinis Vilkas“. Į ją grąžinami du pėstininkų batalionai – Karaliaus Mindaugo husarų (Panevėžys) ir Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų (Alytus), o Kęstučio batalionas perkeliamas į naujai suformuotą brigadą „Žemaitija“. Po pertvarkos brigadą „Geležinis Vilkas“ sudarys penki batalionai. Ateityje ją papildys Logistikos batalionas. **LR KAM**

SIGNATARAI JURBARKO SAVIVALDYBĖJE IR NAUJAMIESČIO PAGRINDINĖJE MOKYKLOJE

Š. m. gruodžio mėn. suka-ko 60 metų, kai gimė jurbar-kietė, Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės akto signatarė Birutė Šiaulytė-Nedzinskienė. Ta proga kartu su Signatarų klubo prezidente Birute Valionyte ir Valdybos nariu Sauliumi Pečeliūnu lankėmės Jurbarko, kur mus svetingai priėmė Jurbarko savivaldybės meras Skirmantas Mockevičius bei mero pava-duotojas Saulius Lapėnas. Čia teko lankytis ir prieš dešimtį metų, minint B. Nedzinskienės 50-ties metų jubiliejų. Jau tada vieną naują Jurbarko gatvę buvo nutarta pavadinti Birutės Nedzinskienės vardu. Anksčiau buvusi lyg ir vieniša, į plynus laukus bėgusi gatvė, šiandien atrodo ypatingai gra-ži — nauji namai, asfaltuota, trinkelėmis klotais šaligatviais liudijo gražius visos laisvos Lietuvos pokyčius. Ir kaip kitaip, juk tai vienas iš gra-žesniųjų miestų, prisiglaudęs prie Nemuno. Gal neveltui Jurbarko herbą puošia trys

lelijos, kurios simbolizuoja tris upes — Imsrę, Nemuną ir Mituvą, kurios tarytum glamo-nėja Jurbarką.

Priėmime buvo tartasi, kaip dar būtų galima įam-žinti signatarės atminimą. Ji, tremtinių dukra, gimusi Intos mieste (Rusija), be svyravimų aktyviai įsitraukė į Sąjūdžio veiklą, buvo Lietuvos Sąjūdžio Seimo, Kauno tarybos, Lietuvos tremtinių sąjungos, „Tremtinio“ redkolegijos nare. Gerai prisimenu, kaip Birutė drąsiai vyko ir kalbėdavo dar buvusiems sovietinių karinių dalinių kariams, „Jedinstvos“ suklaidintiems rusakalbiams. Siūlėme prie namo Dariaus ir Girėno gatvėje, kur ji anksčiau gyveno, pritvirtinti atminimo lentą. Taip pat ir mokyklai, kur ji mokėsi, suteikti Birutės Nedzinskienės vardą. Žinoma, tokiam žingsniui turėtų pritarti mokyklos bendruomenė.

Po pokalbio mero kabi-nete vykome į Jurbarko Naujamiesčio pagrindi-nę mokyklą, kur vyko šios

Konferencijos dalyviai ir svečiai.

Linos Lukošūtės nuotr.

kraštietės 60-tojo gimtadie-nio paminėjimui skirta kon-ferencija „Jurbarko krašto signatarų indėlis Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo kelyje“. „1990 m. kovo 11-tąją Lietuva parodė, kaip reikia siekti Nepriklausomybės – be nea-pykantos, be smurto, be keršto. Mes didžiuojamės, kad šiame Lietuvos Nepriklausomybės Akte savo parašus padėjo ir trys mūsų rajono žmonės. Tie, kurie čia gyveno, mokėsi, dirbo. Šis jų atliktas darbas, jo reikšmė

įpareigoja ne tik įprasminti, bet ir gerbti šių žmonių atmi-nimą“, – konferencijoje kal-bėjo rajono meras Skirmantas Mockevičius.

Labiausiai konferencijoje nustebino ir džiugino pačių moksleivių parengti ir skaityti pranešimai, kuriuose buvo supažindinta ne tik su Birutės Nedzinskienės biografija, bet ir jos ryškia politine veikla, kuri visa buvo skirta meilei Lietuvai, jos laisvei. Taip pat nebuvo pamirštas ir Jurbarko gimęs signataras Antanas Račas, Aukščiausios Tarybos — Atkuriamojo Seimo depu-tatė Zita Šličytė. Labai gerai, kad konferencijoje nebuvo apsiribota tik šiais signatarais, bet žvelgta daug plačiau.

Daug sužinojome, kaip Jurbarko savivaldybėje įam-žinami Laisvės kovų dalyviai, kaip jaunimas supažindina-mas su naujausia Lietuvos istorija, kokie rengiami isto-riiniai tarptautiniai projektai, prisimenami tremtiniai, labai skaudus pokarinis tremčių laikotarpis. Pranešimus skai-tė Jurbarko Naujamiesčio pagrindinės ir kitų rajono mokyklų mokiniai. Ypač

ryškiai įsiminė parengtas animacinis pristatymas „Mano tremties dienoraštis“ ir Veliuonos Antano ir Jono Juškų gimnazijos 1G klasės mokinio Aušriaus Kopicos perskaityta ištrauka iš jo rašinio „Vynuoginė sraigė“ (Skaitykite „Dirvos“ 9 pus-lapyje - *red.*). Tenka tik pa-sidžiaugti, kad ir dabartinei jaunajai kartai tokios temos nėra svetimos, yra noras išsaugoti tremtyje buvusių senelių prisiminimus, jų at-mintį. Manau, kad tai geriau-siai paliudytų nors trumpa šio rašinio ištrauka. Mokyklos koridoriuje pakabinti stendai, muziejuje surengta paroda „Nepriklausomybės kelias“ tik sutvirtino nuomonę, kad čia tautiniam, patriotiniam ugdymui tikrai skiriamas deramas, jautrus dėmesys. Kartais tikrai susidaro ispū-dis, kad kuo toliau nuo sos-tinės, tuo daugiau meilės, pagarbos Lietuvai, mūsų valstybę kūrusiems ir jos ne-priklausomybę atkūrusiems žmonėms.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras dr. Leonas Milčius

Signatarai priėmimo pas merą. Iš kairės į dešinę: Sitnatarai - Leonas Milčius, Saulius Pečeliūnas, Birutė Valionytė, mero pavaduotojas Saulius Lapėnas ir meras Skirmantas Mockevičius. *Leono Milčiaus nuotr.*

ĮTEIKTI „GLOBALIOS LIETUVOS“ APDOVANOJIMAI

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė įteikė „Globalios Lietuvos“ apdovanojimus. Šalies vadovės globojami apdovanojimai vyksta jau ketvirtą kartą ir yra skirti pagerbti Lietuvoje ir užsienyje gyvenančius, dirbančius ir studi-

juojančius lietuvių, kurie savo darbais, laimėjimais ir idėjomis garsina Lietuvą pasaulyje ir pa-deda jai kurti globalias galimy-bes, rašoma pranešime spaudai.

„Šiandien galime didžiuotis daugybe gabių, kūrybingų, verslių ir meniškų žmonių, kurie

garsina mūsų šalį visame pasaulyje. Kiekvieno lietuvių sėkmės istorija ir pasaulyje sulauktas pripažinimas yra visos Lietuvos įvertinimas. Tai kuria veržlios, modernios ir stiprios valstybės įvaizdį“, – sakė prezidentė.

Šalies vadovė pabrėžė, jog

Lietuva yra puiki vieta gyventi ir kurti. Dabar kaip niekada svarbu, kad kuo daugiau mūsų žmonių sugrįžtų su savo ži-niomis, profesine patirtimi, mokslo ir kultūros inovacijomis bei investicijomis. Kuriantys sėkmingus verslus, steigiantys darbo vietas prisideda prie visos Lietuvos augimo.

Valstybės vadovė palinkėjo „Globalios Lietuvos“ lyde-riams tapti sėkmės pavyzdžiu Lietuvos jaunimui, dalintis savo žiniomis ir patirtimi, nes taip atversime duris kūrybiškumui ir tobulėjimui.

„Kartu auginkime mūsų jau-nąją kartą. Tik susitelkę drauge mes galime sukurti stiprią ir sėkmingą Lietuvą. Ji visada bus šalis, kuri suteikė gimtuosius namus. Todėl linkiu, kad ir kur būtume, kiekvienas atsimini-kime savo pareigą Tėvynei“, – sakė prezidentė.

Šiomet „Globalios Lietuvos apdovanojimai“ įteikti 9 laurea-tams: „Už atvestas investicijas“ apdovanojimas įteiktas Aurimui Adomavičiui, „Už Lietuvoje gimusių idėjų sklaidą pasaulyje“ – Martynui Gudonavičiui, „Už tarptautinės patirties sklaidą“ – Carlosui Levensteinui, „Už tarptautinių inovacijų diegimą Lietuvoje“ – Raimundui ir Mindaugui Steponavičiams, „Už tarptautinės patirties indėlį į pokyčius regionuose“ – Arniui Bijankiui, „Už užsienio lietuvių telkimą“ – Daivai Čekanauskas Navarete, „Už nuoširdžią drau-gystę“ – Chrisui Butleriui ir „Už Lietuvos vardo garsinimą“ – Pauliui Staniūnui. Garsiausias Lietuvos krepšininkas Arvydas Sabonis pagerbtas „Už viso gyvenimo nuopelnus“.

Laureatams įteiktos skulpto-riaus Stasio Žirgolio statulėlės.

LRT

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvavo „Globalios Lietuvos Apdovanojimai 2015“ šventėje.

LR Prezidento kanceliarijos nuotr.

DRAUGE RAŠYKIME SAVO TAUTOS ISTORIJĄ

Šiandien kalbant apie išeivijos archyvų padėtį ir ateitį, klausimų yra daugiau nei atsakymų. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad archyvai, kuriuose saugoma įvairi archyvinė medžiaga, nereikalauja kažkokio ypatingo mūsų visų rūpesčio. Tačiau pagalvojus ir įsigilinus, kad tuose archyvuose saugomi unikalūs, originalūs dokumentai, nuotraukos, įrašai, kurių nerasite niekur kitur, imi suvokti, kad šie archyvai atlieka ir autentiškumo patvirtinimo funkciją – čia saugoma atmintis, galimybė suprasti savo ištakas ir nuolat prie jų sugrįžti. Suvokus tai, kyla klausimas – kas vis dėlto turi prisiimti atsakomybę už šios atminties išsaugojimą? Lietuva, išeivija, mes visi..? Atrodo, šis klausimas kol kas kybo ore, apie jį karts nuo karto pasvarstoma spaudoje, archyvarų susirinkimuose, tačiau esminio atsakymo nėra ir turbūt dar greitai laiku nebūs – juk žinom, kad pačioje Lietuvoje nemažai archyvų reikia tvarkyti, skaitmeninti, tam irgi reikalingi nemaži pinigai. Laimei, šiandien šiapus Atlanto dar turime entuziastų ir rėmėjų, kuriems rūpi išeivijos archyvų išsaugojimas ir išlaikymas, tačiau šis klausimas, kaip ir kiti su mūsų turimų vertybių išsaugojimu susiję reikalai, vis dėlto reikalauja didesnio dėmesio ir platesnės diskusijos. Juk negalime leisti, kad per šimtmečius kaupti turtai būtų prarasti ar išblaškyti, o pasigirstantys siūlymai išeivijos archyvus siųsti į Lietuvą dažniausiai būna nepamatuoti. Kodėl? Gyvename sparčiai globalėjančiame pasaulyje, kuriame technologijos padeda labai greitai surasti ir pasinaudoti už tūkstančių kilometrų

esančia informacija, todėl dažnu atveju netenka prasmės svarstymai, kur geriau laikyti archyvus. Šiandien turėtumėm galvoti, kaip juos padaryti lengvai pasiekiamus tiems, kuriems jie įdomūs ir reikalingi. Turėkime omenyje, kad šiandieniniame globalėjančiame pasaulyje daugelis žmonių pradeda jaustis „benamiais“ ir ima rūpintis šalia esančiais dalykais, kurie yra svarbūs jų tapatybei. Manau, galimybė po ranka turėti informaciją, padedančią žmonėms spręsti tapatybės klausimus, yra labai svarbi archyvų misija šiandien. Pripažinkime – mums, gyvenantiems toli nuo tėvynės, yra svarbus žinojimas, kad šalia turime akivaizdų, tikrą mūsų išskirtinumo liudijimą – lietuviškas bažnyčias, mokyklas, spaudą, archyvus, muziejus, kapines, paminklus, kryžių kalnelius, be kurių iširtumėme tautų ir kultūrų vandenynė kaip bespalvis lašas.

Savo straipsnyje bandysiu apžvelgti vieno iš tokių mūsų tapatybės liudijimus saugančių centrų vienerių metų veiklą. Ir tik retoriškai paklausiu – jeigu šiandien neturėtumėm savo archyvo, kuo užpildytumėm atsiradusią tuštumą, kur keliautų tūkstančiai mūsų vakar dieną liudijančių nuotraukų, dokumentų, įrašų, laiškų? Žvelgiant į lėšas, kurios šiandien gaunamos didžiausiam lituanistikos centrui išeivijoje išlaikyti, kartu tenka kelti ir kitą klausimą – ar tikrai mums pavyks išsaugoti ateinančioms kartoms visa tai, ką būtina išsaugoti?

ĮVAIRŪS PROJEKTAI

Šalia kasdieninių darbų – archyvų tvarkymo, aprašymo, lankytojų priėmimo, ieškomos medžiagos suradimo ir pateiki-

Nuotraukoje (iš kairės): LTSC tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas.

mo, įvairios medžiagos skaitmeninimo – Lituanistikos tyrimo ir studijų centro darbuotojai vykdo ne vieną projektą, siekiant archyvus padaryti prieinamesnius, plačiau žinomus.

Šįmet pradėjome vykdyti naują projektą – savo veiklą pristatome Čikagoje ir jos apylinkėse veikiančioms lietuvių bendruomenėms. Lapkričio 22 d. apie savo darbus papasakojome Braitono parko (Brighton Park) apylinkės žmonėms, susirinkusieji į parapijos salę galėjo apžiūrėti mūsų kilnojamą parodą „Atversim dainų švenčių skrynią“, atsakėme į klausimus apie archyvų perdavimą ir saugojimo sąlygas LTSC. Dėkojame mus šiltai priėmusiai JAV LB Braitono parko apylinkės valdybai, parapijos žmonėms, kunigui Gediminui Keršiui. Tokius susitikimus tęsime ir ateinančiais metais.

Vasario pradžioje J. Žilevičiaus-J. Kreivėno muzikologijos archyvo direktorė Genė Razumienė dalyvavo LR generalinio konsulato surengtoje pamokoje Čikagos elitinių mokyklų „GEMS Academy“ mokiniams, kur ji pristatė lietuvių liaudies muziką, instrumentus ir meno dirbinius.

Kovo 29 d. LTSC valdybos

pirmininkas dr. Augustinas Idzelis Klivlande, OH, Akademinio skautų sąjūdžio renginyje skaitė paskaitą „Baisiojo birželio faktai ir kontroversija“.

Lapkričio 8 d. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių dailės muziejuje, vyko LTSC popietė „JAV lietuvių muzikinės veiklos istorija“. Joje neseniai Lietuvoje išleistą monografiją „Lietuvių muzikinė kultūra Jungtinėse Amerikos Valstijose 1870–1990“ pristatė knygos autorė Klaipėdos universiteto dėstytoja prof. dr. Danutė Petrauskaitė ir muzikas Alvydas Vasaitis. Susirinkusieji išgirdo „Dainavos“ ansamblio vyrų vieneto, Rūtos Pakštaitės-Cole, jos dukros Vilijos Pakštaitės-Longwell, Agnės Giedraitytės, Aro Biskio ir Mindaugo Razumo atliekamus lietuviškus kūrinius. Atėjusieji į muzikinę LTSC popietę turėjo progą pamatyti unikalią filmuotą medžiagą iš mūsų archyvų apie kompozitorių, chorvedį, vargonininką, muzikologijos archyvo įkūrėją prof. Juozą Žilevičių. Dėkojame renginio rėmėjui Lietuvių Fondui.

Jau ne pirmą kartą LTSC viešėjusi prof. D. Petrauskaitė ne tik pristatė savo monografiją, kurioje panaudota nemažai medžiagos iš J. Žilevičiaus - J. Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvo, bet ir rinko, kopijavo šiame archyve esančią medžiagą būsimiems moksliniams darbams. Šios vertingos knygos pasirodymas – puikus liudijimas, kad išeivijos archyvuose sukauptas turtas šiandien yra nesunkiai prieinamas ir Lietuvai. Laimei, jis nedulka lentynose, o yra naudojamas atliekant mokslinius tyrimus, ruošiant publikacijas, rengiant parodas, kuriant kino filmus, ieškant savo giminės istoriją liudijančių dokumentų.

Siekdami plačiau supažindinti su LTSC veikla, informaciją apie mūsų darbus siunčiame į JAV ir Kanados lietuvišką spaudą, beveik kiekvieną dieną pasirodo naujos žinutės LTSC Facebook'o pa-

skyroje, kurią kasdien aplanko šimtai lankytojų.

PARODOS

Siekdami kuo plačiau pristatyti mūsų turimą archyvinę medžiagą ir supažindinti su mūsų turtingu paveldu ruošiamo įvairias parodas. Paroda „Atversim dainų švenčių skrynią“ pasakoja apie turtingą Šiaurės Amerikos lietuvių dainų švenčių istoriją – dvylikoje stendų galima pamatyti devynių dainų švenčių leidinius, dokumentus, nuotraukas, taip pat švenčių aprašymus, paruoštus lietuvių ir anglų kalbomis. Ši paroda liepos pradžioje buvo pristatyta Čikagoje vykusioje X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėje, vėliau ją galėjo apžiūrėti Pasaulio lietuvių centre Lemonte esančio Lietuvių dailės muziejaus lankytojai.

Kita mūsų paroda „Sportas JAV lietuvių gyvenime“ pirmą kartą buvo pristatyta gegužės pradžioje Pasaulio lietuvių centre Lemonte vykusio krepšinio turnyro Ambasados taurei laimėti metu, ją papildė įvairūs pastarųjų metų mūsų sportininkų laimėjimus liudijantys eksponatai – sportiniai apdovanojimai, dokumentai, nuotraukos, marškinėliai.

Rugsėjo mėnesį abi parodos keliavo į Klivlendą, kur vyko JAV LB XXI Tarybos sesija ir ŠALFASS suvažiavimas, vėliau jos buvo pristatytos Vakarų pakrantėje: Los Andžele šurmuliavusiose 29-tose Lietuvių dienose, Portlando lietuvių bendruomenėje, gruodžio mėn. sporto parodą pamatė Sietlo (Seattle) lietuviai. Pavasariop abi parodos, kurių rėmėjai – Lietuvių Fondas ir JAV lietuvių bendruomenė, keliaus į Kanadą, ten jas apžiūrėti turės galimybę ne vienos Kanados lietuvių apylinkės žmonės. Nuosirdžiai dėkojame visiems, paskolinusiems ar dovanojusiems savo archyvinę medžiagą ruošiant šias parodas, taip pat tiems, kurie jas padėjo pristatyti savo vietovėse. Ypatingai esame dėkingi Ingridai ir Laurynui Misevičiams, Violetai ir Mindaugui Gedgaudams, Nomedai Lukoševičienei.

Prisidedame ir prie kitų rengėjų organizuojamų parodų. Lietuvių dailės muziejaus, su kuriuo mus irgi sieja gražus bendradarbiavimas, ruoštai parodai, skirtai fotografo, poeto, knygų autoriaus Algimanto Kezio paminėjimui, buvome paskolinę nuotrauką iš Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui dovanoto A. Kezio archyvo. Rugpjūčio mėnesį keli eksponatai iš mūsų ruoštos parodos, skirtos LR generalinio konsulato Čikagoje 90-mečiui, buvo

(Nukelta į 7 psl.)

LTSC darbuotojai Jaunimo centro, kuriame yra įsikūręs Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, metiniame pokylyje. Stovi iš kairės: Vytas Beleška, Tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas, dr. Indrė Antanaitis-Jacobs, Loreta Timukienė, Kristina Lapienytė, Regina Idzelienė. Sėdi iš kairės: Valdybos pirmininkas dr. Augustinas Idzelis, Juozas Bendikas, Enata Skrupskelytė ir Gediminas Indreika.

Audronės Sidaugienės nuotr.

(Atkelta iš 6 psl.)

**DRAUGE RAŠYKIME
SAVO TAUTOS ISTORIJA**

pristatyti naujų konsulato patalpų atidarymo metu.

Ateinančiais metais laukia dar vienas didelis projektas – birželio 30 - liepos 3 d. Baltimorėje vyksiančiai XV šokių šventei skirta paroda, pasakosianti Šiaurės Amerikos lietuvių šokių švenčių istoriją. Su šokių šventės komitetu jau aptarėme parodos koncepciją, kreipiamės į praėjusių švenčių dalyvius, vadovus, fotografus – jeigu savo archyve turite įdomios medžiagos (kokių biškų nuotraukų, dokumentų, emblemų ir pan.), maloniai prašome ją pasidalinti su mumis – jeigu eksponatus norėsite pasilikti, mes pasidarysime kopijas, o originalus grąžinsime. Daugiau informacijos tel. 773-434-4545 arba el. paštu info@lithuanianresearch.org

zatorė Onutė Surdokienė, Brett Matulis iš Filadelfijos (Philadelphia), PA, atskridęs į Čikagą ieškoti dokumentų apie savo gimines, lietuviškų šaknų turintys giminaičiai iš įvairių JAV vietovių ir Kanados, pirmą kartą susitikę Čikagoje, kad galėtų ne tik susipažinti, bet ir bandyti surasti daugiau savo giminystę įrodančių dokumentų – tai tik dalis svečių, vienu ar kitu keliu pasibeldusių į LTSC duris ir besidominčių mūsų archyvais.

Sunku būtų juos visus suminėti, bet mūsų svečių knygoje palikti įrašai liudija, kad pas mus užsukusieji džiaugiasi galimybe daugiau sužinoti apie mūsų tautos ar savo giminės istoriją, dažnas prisipažįsta buvęs nustebintas pamatęs, kokius turtus mes turime. Visada džiaugiamės galėdami besikreipiantiems padėti surasti ieškomą dokumentą, nuotrauką, knygą, garso ar vaizdo įrašą. Juk iš tiesų mūsų

LR Prezidentas Valdas Adamkus apžiūri LTSC paruoštą parodą apie sportą.

pas mus lankėsi jau ne pirmą kartą. Šįkart ji domėjosi mūsų turima sovietmečiu Lietuvoje apsilankusių JAV lietuvių filmuota medžiaga, kurią režisierė žada panaudoti savo būsime filme. Lauksime abiejų filmų premjerų.

BENDRADARBIAVIMAS

LTSC bendradarbiauja su įvairiomis JAV lietuvių organizacijomis ir Lietuvos įstaigomis, tokiu būdu plečiasi mūsų veikla, didėja galimybės dalintis patirtimi ir turimais ištekliais.

Jau kelinti metai tęsiasi LTSC bendradarbiavimas su Čikagos Ilinojaus valstijos universitetu (University of Illinois at Chicago (UIC)) Pasaulio lietuvių bendruomenės lituanistikos katedra, kuriai vadovauja prof. Giedrius Subačius. Šio universiteto Lietuvių kultūros kurso studentai atvyksta pas mus padirbėti, už savanorišką darbą jie gauna papildomus kreditus – šiemet jie skenavo nuotraukas iš Budrio foto archyvo.

Toliau bendradarbiaujame su Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (LNB) Lituanikos skyriumi – ateinančiais metais kartu

bus ruošiama virtuali paroda, skirta 70-metį minėšančiai Lietuvių rašytojų draugijai.

Tęsiasi LTSC bendradarbiavimas su Lietuvos edukologijos universitetu (LEU) – kovo mėn. pas mus svečiavosi šios aukštosios mokyklos Visuotinės istorijos katedros vedėjas prof. Juozas Skirius. Istorikas, lietuvių išeivijos istorijos tyrinėtojas LTSC lankėsi jau ne pirmą kartą – šįkart profesorius rinko medžiagą knygai apie išeivijos indėlį į Lietuvos valstybės kūrimą. Sausio–vasario mėnesiais turėjome pagalbines iš LEU – studentės Agnė Aleksaitė, Šarūnė Baronaitė, Raimonda Gadliauskaitė, Ingrida Viluckytė, savaitgaliais atlikusios praktiką Čikagos ir Maironio lituanistinėse mokyklose, turėdamos laisvą dieną talkino Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Lituanistikos ir žurnalistikos mokslus Vilniuje studijuojančios praktikantės pas mus tvarkė vertėjo, diplomato Povilo Gaučio archyvą, taip pat lietuviškų atvirukų bei vizitinių kortelių rinkinius. Ateinančiais metais keli LEU studentai vėl žada atvykti į

Čikagą atlikti praktikos.

Džiaugiamės užsimez-gusiu bendradarbiavimu su lietuvių meno ansambliu „Dainava“ – neseniai pradėtas skaitmeninti J. Žilevičiaus-J. Kreivėno muzikologijos archyve turimas ansamblio archyvas. Šiais metais 70 metų veiklos jubiliejų mininčio ansamblio valdybos žmonės, nusprendę į vieną vietą surinkti „Dainavos“ veiklą atspindinčią medžiagą, labai apsidžiaugė apžiūrėję mūsų turimą turtingą ansamblio archyvą. Jame – nuotraukos, dokumentai, programos, iškarpos iš spaudos, atspindinčios „Dainavos“ veiklos istoriją, prasidėjusią 1945 metais Vokietijoje, Hanau miestelyje. Visą šią vertingą medžiagą surinko ir tvarkingai į keliasdešimt segtuvų sudėjo Viktoras Žeronas, šis mūsų turimas „Dainavos“ archyvas bus papildytas pastarųjų metų ansamblio veiklą atspindinčia medžiaga, kurią turi surinkę patys dainaviškiai.

Tęsiasi mūsų draugystė su Čikagos lituanistine mokykla, veikiančia po tuo pačiu Jaunimo centro stogu – jau

(Nukelta į 11 psl.)

I dainų šventę Čikagoje iš Indianapolio atvykusi Sigita Nusbaum apžiūri LTSC parodą apie dainų švenčių istoriją.

SVEČIAI

Retai būna tokių dienų, kad Centro durų nepravertę artimesni ar tolimesni svečiai – džiaugiamės jais visais. Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas, LR Generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, profesorius Vytautas Landsbergis, Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Henke, Maironio lietuvių literatūros muziejaus Išeivių literatūros skyriaus vedėja humanitarinių mokslų dr. Virginija Paplauskienė, Lietuvos šaulių sąjungos vadas, atsargos pulkininkas leitenantas Liudas Gumbinas ir Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) vadas Julius Butkus, Vilniuje esančio Lietuvos kultūros tyrimų instituto vyresnysis mokslo darbuotojas dr. Dalius Viliūnas, Marijampolės kultūros centro parodų organi-

archyvų paskirtis ir yra drauge rašyti savo tautos istoriją.

Šią vasarą mūsų archyvuose porą mėnesių praleido Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) doktorantė Ina Vaisiūnaitė – ji rinko medžiagą apie Amerikos lietuvių bendruomenės audio-vizualinės žiniasklaidos raidą.

Spalio pabaigoje svečiai iš St. Peterburgo (St. Petersburg), FL, Mary Umans ir Joseph Jakubauskas domėjosi mūsų turimais perkeltųjų asmenų (angl. Displaced Persons) stovyklų archyvais – jie kuria dokumentinį filmą „Displaced“, pasakosiantį apie lietuvių, Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pasitraukusius į Vakarus. Mūsų svečiai ypač domėjosi nuotraukomis, kuriose atsispindi DP stovyklų gyvenimas – ne tik buitį, bet ir aktyvi kultūrinė veikla. Kita mūsų viešnia – režisierė Ramunė Rakauskaitė, šiuo metu gyvenanti Lietuvoje,

Iš kairės: J. Žilevičiaus-J. Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvo direktorė Genė Razumienė, archyvo darbuotojas Vytas Beleška ir lietuvių meno ansamblio „Dainava“ ilgametė dalyvė Danguolė Ilginytė apžiūri LTSC turimą ansamblio archyvinę medžiagą.

LIETUVOS DARBAS JUNGTTINIŲ TAUTŲ SAUGUMO TARYBOJE

Lietuvos nuolatinė atstovė Jungtinėse Tautose ambasadorė Raimonda Murmokaitė.

JT nuotr.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba – vienas iš pagrindinių Jungtinių Tautų organų, užimantis labai svarbią vietą pasaulio saugumo architektūroje. JT Chartijoje Saugumo Tarybai suteikti ypatingi įgaliojimai ir atsakomybė sprendžiant saugumo stiprinimo ir taikos išsaugojimo klausimus. Saugumo Taryba turi išimtinę teisę spręsti dėl jėgos panaudojimo kai išskyla tiesioginė grėsmė tarptautinei taikai ir saugumui bei pagrindiniams JT Chartijos principams. Tarybos priimti sprendimai yra privalomi visoms Jungtinių Tautų valstybėms narėms.

JT Saugumo Tarybą sudaro penkios nuolatinės narės (P-5): JAV, Rusija, Kinija, Prancūzija, Jungtinė Karalystė ir dešimt nenuolatinių - penkios Azijos ir Afrikos šalys, viena Rytų Europos grupės šalis, dvi Lotynų Amerikos ir Karibų grupės šalys bei dvi Vakarų Europos ir kitų šalių grupės šalys. Kartu su Lietuva 2015 m., nenuolatinėmis narėmis yra Čadas, Čilė, Jordanija, Nigerija, Angola, Malaizija, Naujoji Zelandija, Ispanija ir Venesuela.

Formaliai visos Saugumo Tarybos narės turi vienodas teises ir pareigas. Nors JT Chartija nubrėžė takoskyrą P-5 šalims suteikdama veto teisę, sprendimai priimami balsuojant visoms narėms ir bet kuriam sprendimui priimti būtina surinkti bent 9 palaikančius balsus.

Lietuva – nenuolatinė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narė

2013 m. spalio 17 d. Lietuva absoliučia balsų dauguma buvo išrinkta nenuolatine JT Saugumo Tarybos nare 2014–2015 m. kadencijai.

„Narystė Saugumo Taryboje mums suteikia ne tik unikalią progą betarpiškai dalyvauti pasaulio politikos procese, bet ir atveria galimybes siekti, jog tarptautiniuose santykiuose

vis labiau įsitvirtintų pagarbos žmogaus teisėms, demokratijai bei valstybių lygiateisiškumui principai. Tai ypač aktualu Lietuvai ir kitoms mažoms valstybėms siekiančioms apginti savo teises ir interesus globaliame pasaulyje bei artimojoje kaimynystėje” – sako Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius.

Narystė Saugumo Taryboje – intensyvaus diplomatinio darbo rezultatas. Siekiant paramos Lietuvos kandidatūrai, buvo surengta daug svarbių vizitų į daugelį pasaulio regionų. Lietuvos narystės siekis bei darbo prioritetai buvo pristatyti kelerių Afrikos žemyno bei Lotynų Amerikos šalių atstovams. Vien per 2013 m. užmegzti diplomatiniai santykiai su 13 valstybių.

Lietuvos pirmininkavimas JT Saugumo Tarybai

JT Saugumo Taryba neturi nuolatinio pirmininko – pagal abėcėlės tvarką kiekvieną mėnesį į pirmininko kėdę sėda vis kitos šalies atstovas. Per dvejus narystės metus Lietuva Saugumo Tarybai pirmininkavo dukart - 2014 m. vasarį ir 2015 m. gegužę.

Saugumo Tarybos pirmininko uždavinys – tinkamai organizuoti šio įtakingiausio JT organo darbą, užtikrinti pradėtos veiklos tęstinumą. Saugumo Tarybos pirmininkas tampa viešu Tarybos veidu pirmininkavimo mėnesį.

Labai svarbus ir atsakingas pirmininkui tenkantis uždavinys – laiku reaguoti į galimas krizes ir kitus iššūkius saugumui, siekti bendro Tarybos atsako į juos bei organizuoti formalių ir neformalių derybų procesą dėl politiškai jautrių klausimų, ypač tų, kuriais Tarybos narių požiūriai išsiskiria.

Lietuva Saugumo Taryboje 2014 m.

2014 m. Lietuva aktyviai dirbo ne tik užtikrindama savo

prioritetinių temų (teisės viršenybės principų sklaida, civilių apsauga konfliktuose, JT ir regioninių organizacijų bendradarbiavimas tarptautinei taikai ir saugumui palaikyti) aptarimą Saugumo Tarybos darbotvarkėje, bet ir siekdama surasti taikų agresijos prieš Ukrainą sukulto konflikto sprendimą.

2014 m. vasario mėnesį Lietuva iš Jordanijos perėmė pirmininkavimą JT Saugumo Tarybai.

Pirmininkavimo Tarybai metu, Lietuva į formalią Saugumo Tarybos darbotvarkę įtraukė padėties Kryme ir Ukrainoje klausimus. 2014 m. Ukrainos klausimas Saugumo Taryboje buvo aptartas 26 kartus, Lietuvos iniciatyva surengti 8 posėdžiai – tai daugiausia Saugumo Tarybos dėmesio sulaukęs klausimas 2014 metais.

Lietuva buvo viena iš JT Generalinės Asamblėjos priimtos rezoliucijos dėl Ukrainos teritorinio vientisumo bendraautorių. Šimtui šalių balsavus už šią rezoliuciją ir tik 11 prieš, buvo pasiūsta aiški žinia, kad tarptautinė bendruomenė gerbia Ukrainos nepriklausomybę, teritorinį vientisumą ir suverenitetą. Lietuva nuolat siekė atkreipti tarptautinės bendruomenės dėmesį į žmogaus teisių pažeidimus Rusijos okupuotame Kryme.

Lietuvos nuolatinė atstovė Jungtinėse Tautose ambasadorė Raimonda Murmokaitė 2014 m. pirmininkavo sankcijų Centrinei Afrikos Respublikai (2127), Jemeniui (2140) bei Kovos su terorizmu (1267/1989) komitetams. Lietuva, siekdama užtikrinti sankcijų komitetų veiklos skaidrumą, 2014 m. rengė viešus komitetų veiklos pristatymus, kuriuose dalyvauti buvo kviečiamos sankcionuojamų valstybių kaimyninės šalys. **LR URM**

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuva baigė savo atstovavimą Jungtinių Tautų Saugumo taryboje. Šią poziciją Lietuva užėmė dvejus metus. Pasak užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus, Lietuvai pavyko pasiekti pagrindinį tikslą – į posėdžių

darbotvarkę įtraukti diskusijas apie Ukrainos krizę. „Nors Krymo okupacija tęsiasi, (Rusijos) kariai tebėra Ukrainoje (...), bet padarėme tą, ką galėjome, kad šį klausimą išryškintume ir kad jis liktų tarp prioritetų”, – teigia L. Linkevičius.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba – institucija, kuri turi didelius įgaliojimus priimti sprendimus dėl tarptautinės taikos ir saugumo klausimų. Saugumo Tarybos nare dvejų metų kadencijai Lietuva buvo išrinkta 2013 metų spalį.

Artėjant gražiausioms metų šventėms Lietuvos atstovybės užsienyje kvietė tautiečius bei visus Lietuvos draugus kartu praleisti šventinius vakarus. Renginių metu buvo aptariami jau į pabaigą einantys metai, skambėjo lietuviškos dainos, buvo gaminamos kalėdinės dekoracijos.

Kalėdinio vakaro metu Budapešte buvo demonstruojami vaikų sukurti filmukai, surengta kalėdinė loterija, vaišintasi lietuviškais patiekalais. Kartu su mažiausiais šventės dalyviais, jaunimu ir suaugusiais pasakas sekė ir dainavo poetas, rašytojas, teatro ir kino režisierius Vytautas V. Landsbergis.

Latvijos lietuviai šventes pasitiko lietuviškoje mokykloje Rygoje su mokyklos mokytojų kvarteto „Labirintas” programa. Scenoje pasirodė tautinių šokių kolektyvai – „Bijūnas” iš Rygos, svečiai iš Skaistgirio gimnazijos ir Joniškio kultūros centro.

Vokietijoje jau devintus metus iš eilės buvo surengta bendra Lietuvos ambasados Berlyne ir Saksonijos-Anhalto federalinės žemės atstovų Advento šventė. Šventės metu dainavo folkloro grupė „Sutaras”, renginio svečiai galėjo įsigyti tradicinių rankdarbių kalėdinėje mugėje ir susipažinti su Lietuvos kulinariiniu paveldu.

Lietuvos ambasadoje Madride Ispanijoje gyvenantiems tėvams su vaikais buvo surengtas kaukių pobūvis. Vakarų metu mažieji dalyviai patys gamino eglutės žaisliukus ir ją puošė. Baigiantis vakarui, komisija išrinko geriausio kostiumo ir kaukės nugalėtojus, kurie buvo apdovanoti specialiais ambasados prizais.

Tęsiant kasmetinę tradiciją, Lietuvos ambasadoje Helsinkyje buvo surengta Kalėdų šventė Suomijos lietuvių bendruomenės mažiesiems bei jų tėveliams. Kalėdų šventėje dalyvavę lietuviškas mokyklėlės lankantys vaikai apsilankiusiam Kalėdų seneliui pristatė su mokytojais paruoštą programą, kurioje skambėjo lietuviškos dainos, vaikų deklamuojami eilėraščiai.

Kiniijoje, Kalėdinis vakaras buvo surengtas ir Lietuvos ambasadoje Pekine. Šventės metu mažieji sulaukė Kalėdų senelio, kuriam dainavo kalėdines dainas ir deklamavo lietuviškus eilėraščius.

Laukdami švenčių Briuselyje gyvenantys lietuviai vaikai kartu su menininke Lina Mumgaudyte sukūrė lietuvišką prakartėlę, kuri eksponuojama Briuselio šv. Mykolo ir Godulės katedroje. Prakartėlę aplankė Lietuvos ambasados Belgijoje kolektyvas, lietuvių bendruomenės nariai ir Briuselyje viešėjęs Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius.

Į kalėdinę šventę susirinkusius Estijos lietuvius pasveikino ambasadorius Neilas Tankevičius. Ilgai ruoštą spektaklį pagal Salomėjos Neries eilėrašį „Senelės pasaka” atliko šeštadieninės lietuvių mokyklėlės mokiniai, kuriuos po spektaklio pasitiko Kalėdų senelis.

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė savo ir visų Lietuvos žmonių vardu pasveikino Šveicarijos Konfederacijos Prezidentą Johanną Schneiderį-Ammanną, pradėjusį eiti šalies vadovo pareigas. „Tikiuosi, kad artimiausiais metais politinis ir ekonominis Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimas, paremtas bendromis vertybėmis ir atvirumu sprendžiant tiek dvišalius, tiek visam žemynui aktualius klausimus, ir toliau nuosekliai stiprės. Neabejoju, kad bendra mūsų žmonių valia plėtojami ryšiai mokslo, kultūros, švietimo ir inovacijų srityse neš abipusę naudą, stiprins mūsų valstybes ir padės užtikrinti mūsų piliečių ir visų europiečių gerovę ir saugumą”, – rašoma Prezidentės sveikinime.

LRT, LR URM

Linas Linkevičius.

delfi.lt

VYNUOGINĖ SRAIGĖ

Lesnajos, Lebediovkos, Verch Kamenkos ir dar kelių nykstančių gyvenviečių kapinaites Sibire šiemet aplankė „Misija Sibiras” projekto dalyviai. Kai kuriose vietose nelikę net ir apie kapinių buvimą žyminčių žemės kauburėlių. Sibiro taigą vasaromis alinantys gaisrai, karščiai, audros naikina paskutinius tremties ženklus, tad „Misija Sibiras” jaunimo indėlis – ypač svarus ir reikalingas.

Perskaitęs straipsnį apie šį projektą, prisiminiau savo senelio istoriją. Istoriją, išgirstą dar vaikystėje vasaros atostogų metu, apie mažą vaiką, kuriam teko išgyventi sunkią tremtinio dalią. Mano senelis Juozas Šilingas **gimė 1933 metais balandžio 14 dieną Bunikių kaime, Šakių rajone. Jo mama Marytė Šilingienė ir tėtis Juozas Šilingas turėjo nuosavą žemę, ją dirbo, augino gyvulius ir tai buvo jų pagrindinis pragyvenimo šaltinis. Jų šeima tuo metu gyveno neblogai, planavo įsigyti arklių ir, atrodė, niekas negalėtų sutrukdyti jų laimei, kol vieną dieną masiniai trėmimai nesugriovė visų planų. Apie patirtą košmarą, apie pragarą, kurį jiems teko tada išgyventi, esu ne vieną kartą girdėjęs iš senelio lūpų. Jis dažnai prisimin-davo tuos sunkius laikus ir aš, atostogaudamas pas jį kaime, visada prašydavau papasakoti man ką nors naujo.** Senelis dažniausiai išpildydavo mano prašymą, bet kartais bandydavo ir išsisukti, matyt pavargdavo ar neturėdavo nuotaikos. Tada jis sakydavo: „Va, surūkysiu pypkę ir ateisiu, o tu bėk į lovą ir lauk”. Jis žinojo, kad greičiausiai nesulauksiu ir užmigsiu.

Bet vieną vakarą, kai vis aš negalėjau užmigti, jis man papasakojo istoriją apie tremtį. Kai jis tyliai ėjo pro mano kambario duris, tikėdamasis, kad jau miegu ir negirdėsiu jo žingsnių, garsiai ir linksmai sušukau: „Pasaką, pasaką”. Jis atsisėdo ant lovos krašto ir tyliai ištarė: „O ką, jeigu šiandieną paseksiu ne pasaką, o papasakosiu tau tikrą istoriją, kuri nutiko man dar vaikystėje, 1941 metais birželio mėnesį, kai mūsų šeimą, visus kaimynus, tiesiog visą Bunikių kaimo gatvę netikėtai išvežė į Sibirą?”. Su džiaugsmu pritariau se-

neliui. Buvo nesvarbu, ką jis pasakos, svarbiausia, kad jis tiesiog sėdi šalia. Man patiko klausytis jo ramaus balso ir žiūrėti į jo raukšlėtą veidą ir guvias akis. Jis truputį patylėjo, lyg stengdamasis prisiminti tuos senus laikus, ir pradėjo savo istoriją, palikusią didelį įspūdį mano atmintyje.

„Gal tau, anūkėli, dabar atrodo ir keista, bet aš irgi buvau kažkada toks mažas, kaip ir tu. Kaip sakydavo mama, nerimtas berniukas, tikras padauža. O ką galėjau padaryti? Man buvo sunku ramiai nusėdėti. Vienoje vietoje ilgai išbūti negalėjau. Viskas baigdavosi tuo, kad pasikasydavau savo nosį, kuri stebuklingu būdu pradėdavo niežėti sulig ta akimirka, kai mama suskaičiuodavo iki dešimties. Gyvenome mes šiek tiek atokiau nuo Bunikių kaimo, vienkiemyje. Iki kaimynų trobos buvo kokie penki šimtai metrų kelio. Dabar neatrodo, kad tai didelis atstumas, bet tada mažom kojytėm tai buvo rimtas išbandymas. Kaimynystėje gyveno mano krikšto motinėlė. Mama kartais prašydavo nubėgti ir paskolinti iš jos kokią nors daiktą. Man patikdavo ten lankytis, nes krikšto motinėlė visada kuo nors pavaišindavo: tai saldainiais, tai pyrago gabalėliu, tai tiesiog balta duona ar karštomis bulvėmis. Šį kartą mama nusiuntė, kiek pamenu, druskos pasiskolinti. Lekiu šokinėdamas per laukus, takeliu niūniuodamas dainelę bei dairydamasis aplinkui. Viskas man įdomu. Tai varlę pamatau, tai šiaip koki vabalą, ropojantį per takelį. Sustoju trumpam, apžiūriu, pavartau jį su koku nors pagaliuku. Išgąsdinu gandrą ir stebiu, kaip jis neskubėdamas pradeda kilti plasnodamas sparnais, kaip grakščiai sklando ore juos išskleisdamas. Staiga, netikėtai ant takelio pamačiau didelę sraigę. Tu turbūt, vaikeli, daug kartų tokią matei laukose, prie ežero. Bet šita sraigė skyrėsi nuo kitų tuo, nes buvo neįprastai didelė. Tokia labai didelė, vynuoginė sraigė. Kai atsargiai paėmiau ją į rankas, ji pasislėpė savo namelyje. Atsisėdęs ant žemės ir beveik nekvėpuodamas laukiau, kada ji vėl išlįs. Iš pradžių pasirodė vienas ūsas, po to kitas ir pagaliau visas kūnelis. Juodi taške-

liai ant ūselių galiukų buvo panašūs į akis. Sraigė judino jas ir atrodė, kad ji žvalgosi aplinkui, nesuprasdama, kur yra. Atsargiai paliečiau su pirštu vieną jos ūselį, ir jis greitai susitraukė, paliečiau kitą, ir tas dingo, bet po kurio laiko vėl atsirado. Po truputį apsipratusi sraigė pradėjo šliaužti ir tai sukėlė man šypsena, nes ji šaltu lipniu kūneliu kuteno mano delną. Aš atsargiai įsidėjau ją į kišenę, o grįžęs namo paslėpiau krūmuose savo įrengtoje slėptuvėje ir atokiausiam jos kampelyje iš šakų ir lapelių surengiau sraigei namus, norėdamas rūpintis ja tam, kad ji užaugtų dar didesnė nei yra dabar. Beveik ištisas dienas praleisdavau slėptuvėje. Priskindavau šviežios žolės, pripildavau vandens į paslapčia paimtą iš namų mažą lėkštutę kaip katinėliui, galvodamas, kad ji mokės pavalgyti ir atsigerti. Niekas nemokė manęs, kaip reikia rūpintis sraigėmis, neaiškino, ką jos valgo ar geria. Tiesiog tuo metu prisiminiau mamos žodžius, kad kiekvienas gyvūnas šioje žemėje yra tam, kad išgyventų, turėtų valgyti ir gerti. Tiesą sakant, man buvo mišlė, kaip tai turėjo daryti mano sraigė, nes jos burnos taip ir neradau. Bet užtat šventai tikėjau, kad kažkokiu nežinomu būdu ji tai vis dėlto padaro. Bėgo dienos. Sraigė tapo mano tikra drauge, kuri tyliai išklaudydavo visas bėdas bei paslaptis, o lėtais judesiais ramindavo ir prajuokindavo.

Kaip sakiau anksčiau, laikai tuo metu buvo sunkūs ir neramūs. Atėjo bėda ir į mūsų namus. Vieną vasaros vakarą, 1941 metais birželio mėnesį įvažiavo į mūsų kiemą sunkvežimiai su kareiviais, kalbančiais rusiškai, liepė per pusę valandos susirinkti savo daiktus bei sukrauti juos į mašiną. Mama pradėjo garsiai verkti ir kartu su tėčiu drebančiomis rankomis dėti į maišus drabužius ir įvairius daiktus. Aš išsigandęs išbėgau į lauką. Paslapčiomis įslinkau į slėptuvę ir paslėpiau striukės kišenėje savo sraigę. Juk negalėjau palikti jos vienos ir išvažiuoti. Tai buvo neįmanoma.

Kelionė į Sibirą buvo varginanti. Iš pradžių mus vežė sunkvežimiais, po to - traukiniais. Mano tėvelį, kurio vardas irgi buvo Juozas, atskyrė nuo mūsų ir mes ilgą laiką apie jį nieko nežinojome. Prisimenu, kaip buvo baisu ir sunku, trūko maisto ir vandens. Mama mane labai saugo-

Aušrys Kopica, Veliuonos Antano ir Jono Juškų gimnazijos 1G klasės mokinys

jo, atiduodavo paskutinį duonos kąsnelį, o aš labai saugojau savo sraigę, ypač nuo smūgių, pastoviai laikydamas ranką kišenėje. Kai traukinys trumpai sustodavo, išbėgdavau į lauką, priskindavau saują žolių, kad jai netrūktų maisto, o naktimis, kai niekas nematydavo, išsitraukdavau ją ir tyliai pūsdamas į ją šiltą orą, skųsdavausi pasakodamas, kas vyksta aplinkui. Man, mažam vaikui, nelengva buvo suvokti, kodėl gyvenimas taip staigiai pasikeitė, kodėl mus skriaudžia ir gąsdina kareiviai su ginklais? Mes juk nebuvome nusikaltėliai. Tai už ką mus kankino? Tyliai svajodavau šnibždėdamas sraigei, kad greitai visi vargai pasibaigs, kad greitai ir vėl turėsime namus su gražiu sodu, kuriame įrengsiu jai puikią vietelę, kad būsime tokie laimingi, kaip buvome ir anksčiau Lietuvoje. Dabar suprantu, kad jai tai sakydamas, ne tiek ją raminau, bet save drąsinau. Man buvo sunku žiūrėti į pilnas baimės mamos akis. Sunku tverti badą, mane vargino ilga kelionė, gąsdino žmonių aimanos ir mirtys. Be to, niekada nebuvau tremtyje Sibire, tai iš kur galėjau žinoti, kokie dideli vargai dar laukia ateityje. Naiviai tikėjau, kad viskas, kas vyksta dabar, tik laikinas, greitai praeinantis dalykas.

Iš pradžių mus atvežė į Altajaus kraštą, į Barnaulo miestą, ir laikinai apgyvendino barakuose ir būtent šią vietą aš atsimenu su siaubu. Mano mama nuo pirmos dienos kartu su kitomis moterimis buvo varoma į darbą, o mus, vaikus, saugojo ginkluoti prižiūrėtojai. Gyvenimo sąlygos buvo baisios, mes nuolat badavome neturėdami ką valgyti. Tam,

kad išgyventume, rinkome įvairias žoles, uogas, augalų šaknis, o vieną kartą net pagavome kurmį ir iškepę jį suvalgėme. Čia aš ir susipažinau su Marija, mergaite, turinčia gražias šviesias mėlynas akis. Ji tuo metu sirgo, todėl dažnai garsiai ir ilgai kosėjo. Jos kosulys labai erzino barako prižiūrėtoją, kuris jai liepdavo liautis, grasindamas uždaryti į rūšį. Tada Marija, bijodama garsiai sukosėti, stipriai rankomis užspausdavo burnytę, o aš temdavau ją į atokiausią barako kampą, kuo toliau nuo išėjimo, prie kurio budėjo prižiūrėtojas, kad šis jos neišgirstų. Kadangi daug laiko praleisdavau su mergaite, man teko jai atskleisti savo paslaptį, kad turiu slaptą draugę-sraigę, kurią atsivežiau net iš Lietuvos. Nežinau, patikėjo ji ar ne, bet mes susitarėme, kad nuo šiol kartu rūpinsimės ja, nes tai yra vienintelis dalykas, siejantis mus su gimtąja žeme. Taip jau atsitiko, kad bendrą paslaptį turėjome neilgai. Marijos sveikata su kiekviena diena vis blogėjo, ir vieną rytą ji jau neturėjo jėgų pakilti iš lovos. Jos mama maldavo kareivių padėti dukrai surasti gydytoją ar duoti kokių nors vaistų. Jie vis žadėjo, bet pažadų netesėjo. Kai atėjau aplankyti mergaitės, ji jau sunkiai kvėpavo. Tyliai silpnu balsu pasakė: „Man baisu”. Aš atsargiai įdėjau jai į rankas savo sraigę, kurią ji stipriai prispaudė prie krūtinės. Aš vis dar dabar matau jos liūdnas akis ir girdžiu žodžius: „Vakare tau ją tikrai grąžinsiu”. Marija mirė tą pačią dieną. Iš jos rankų taip ir nepavyko išimti sraigės ir jas palaidojo kartu. Ant jos kapo iš lentų sukalė ir pastatė kryžių,

(Nukelta į 10 psl.)

**PERKAME GINTARĄ IR
GINTARO DIRBINIUS**

Prašau skambinti - tel. –708-603-5494

(Atkelta iš 9 psl.)

VYNUOGINĖ SRAIGĖ

ant kurio aš kitą dieną šalia Marijos vardo stiklo šuke verkdamas nupiešiau sraigę. Tą dieną supratau kad iš manęs kažką negrįžtamai atėmė. Atėmė tai, ko niekas neturėjo teisės atimti: saugumą, linksimą ir nerūpestingą vaikystę, tėvus, draugus, tėvynę. Iš mažo vaiko per vieną akimirką tapau suaugusiu, kuris užaugęs svajojo grįžti atgal į Lietuvą, visą likusį gyvenimą ginti silpnuosius ir kovoti už teisybę, kad Lietuvos žmonės turėtų galimybę gyventi ir džiaugtis gyvenimu savo tėvynėje, šalyje, kurioje yra pati gražiausia gamta ir patys nuostabiausi žmonės pasaulyje.”

Senelis nutilo pagalvojęs, kad aš užmigau. Išjungęs šviesą tyliai išėjo iš kambario. Tą vakarą apsimečiau miegantis, nes mane labai sugraudino jo istorija, ir nenorėjau, kad senelis pamatytų mano ašaras. Tuo metu labiausiai už viską troškiau būti panašus į jį. Į žmogų, kurio nepalaužė sunkus tremtinio gyvenimas, kuris išliko stiprus bei linksmas žmogus, gebantis gyvenimo džiaugsmą dovanoti kitiems.

Labai gaila, bet ši istorija vienintelė, kurią gerai prisimenu iš senelio pasakojimų. Žinau, kad jis galėjo man papasakoti daug daugiau nei spėjo, bet netrukus mirė. Iš jo prisiminimų tikrai būtų galima parašyti knygą. Mano mama pasakojo, kad mažo vaiko patirtis Barnaulo mieste buvo ne pabaiga, o tik sunkaus tremties išbandymų kelio pradžia. Seneliui teko patirti dar ir baisesnius sunkumus. Jis vos nemirė Jakutijos šiaurėje prie Laptevų jūros. Čia juos atgabeno barža ir paliko ant kranto likimo valiai Lenos upės deltoje. Vyras turėjo užsiimti žvejyba, o moteris - paruošti sugautą žuvį ir

siųsti į frontą. Iš pradžių senelio mama turėjo jėgų dirbti. Po kiek laiko ji nušalo rankas, kojas ir dirbti negalėjo. Nuo tada jiedu tiesiog gulėdavo šaltuose barakuose neturėdami ką valgyti, galvodami kad tikrai numirs kaip ir daugelis žmonių, aplinkui mirštantys nuo bado, šalčio ir skorbuto. Senelis pats net nesupranta, kaip jis tuo metu neišprotėjo. Mirusiųjų kūnus ne iš karto išnešdavo iš barakų į lauką. Jie gulėdavo sustingę šalia gyvųjų. Tik po kurio laiko pririšę virves prie lavonų kojų juos ištemdavo atokiau į tam skirtą vietą. 1944 metais šeimą pasiekė bloga žinia. Irkutsko srityje nuo plaučių uždegimo mirė senelio tėtis. Mama sunkiai išgyveno jo netektį. Kai pasibaigė Antrasis pasaulinis karas, iškankintiems žmonėms leido persikelti į Jakutską. O 1953 metais senelis su draugais pabėgo į Lietuvą. Gimtųjų namų Bunikių kaime jis jau nerado, todėl atvažiavo į Jurbarko rajono Veliuonos miestelį pas gimines. Pasisvečiavęs kurį laiką, išvažiavo atgal į Jakutską. Ten senelis gyveno iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos. Į Lietuvą jis grįžo su sena mama, kuri norėjo būti palaidota gimtoje žemėje. Jo žmona ir du vaikai taip ir liko gyventi Sibire.

„Misija Sibiras” skiepija jauniems žmonėms pagarbą tautos ir valstybės istorijai, skatina kartų dialogą, ugdo pilietiškas ir patriotiškas vertybes” - toliau skaitau straipsnį apie šį projektą ir suprantu, kad užaugęs tie-siog privalau dalyvauti šitoje misijoje dėl senelio atmini-mo, dėl visų tų žmonių, kurie žuvo ar išgyveno, dėl savęs ir savo vaikų bei vaikaičių. Ir dar aš turiu slaptą viltį surasti ir sutvarkyti Marijos kapą, ant kurio stovi senas kryžius su išraižyta ant jo vynuogine sraige.

***Aušrius Kopica, Jurbarko
r. Veliuonos Antano ir Juškų
gimnazijos 1G klasės mokinys***

Prakartėlė Šv. Kazimiero šventovėje 2015 m.

A. V. Matulionio nuotr.

PIEMENĖLIŲ ŠV. MIŠIOS CLEVELANDE

Š. m. gruodžio 24 d.,
Kūčių vakarą, 10.00 val. v.,
Clevelando (Klivlando) Šv.
Kazimiero šventovė atrodė
labai šventiška. Kalėdoms
ji buvo rūpestingai išpuoš-
ta parapijai ir Clevelando
(Klivlando) lietuvių ben-
druomenei pasišventusių
savanorių. Prie Didžiojo alto-
riaus spindėjo trys eglutės, o
prieš altorių stovėjo puokštės
raudonžiedžių gėlių. Kaip
įprasta, dešiniojo šventovės
altoriaus priekyje buvo iš-
statyta tradicinė prakartėlė,

sukurta buvusios Šv. Jurgio parapijos gabių parapijiečių daugiau nei prieš septyniasdešimt metų. Metams slenkant, prakartėlės statulos kiek apšepo, aprtrupėjo, kai kurios dingo, bet jas atidžiai ir su meile atnaujino darbštus Šv. Kazimiero parapijietis Kęstutis Civinskas. Gražiai atnaujinta prakartėlė visada teikia didelį malonumą maldininkams. Nebuvo užmirštos ir šventovės sienos: ant jų kabėjo raudonais kaspinais pražyde vainikai, o po jais

PARAMA

Gerbiamieji, maloniai atkreipiamė Jūsų dėmesį į tai, kad Švietimo ir mokslo ministerija paskelbė konkursą užsienio lietuvių neformaliojo lituanistinio švietimo projektams finansuoti 2016 metais. Lituanistinės mokyklos, kitos švietimo įstaigos ar jas vienijančios organizacijos iki sausio 30 d. gali teikti paraiškas mokyklų bendradarbiavimo, mainų projektams, stovykloms organizuoti ir kitai veiklai. Kadangi liepą vyks Lietuvos moksleivių dainų šventė „Tu mums – viena“, lituanistinių mokyklų meno

kolektyvai gali gauti finansinę paramą tautiniams rūbams įsigyti.

Finansinė parama taip pat bus skiriama metodinei ir mokomajai medžiagai, tautinei atributikai, mokymo ir kitoms priemonėms sukurti, išleisti, įsigyti. Parama gali būti skiriama ir šių mokyklų mokytojų kvalifikacijai tobulinti, taip pat informacinių leidinių leidybai, interneto svetainių atnaujinimui.

Daugiau informacijos:

http://www.smm.lt/web/lt/pranesimai_spaudai/naujienos/1/svietimo-ir-mokslo

NAUJI LIETUVIŠKI MOKOMIEJI KOMPIUTERINIAI ŽAIDIMAI

Lietuvių kalbos institutas, vykdydamas projektą, skirtą lietuvių kalbai palaikyti ir skleisti skaitmeninėje erdvėje, sukūrė du naujus mokomuosius lietuvių kalbos kompiu-

terinius žaidimus „Kristijonas Donelaitis. Rašyba” ir „Barbora Radvilaitė. Kalbos turtai”. Abu žaidimai yra nemokami ir prieinami internetu prisiregistravus. Registruoti

BAŽNYČIAI GRAŽINTA SKULPTŪRA

Kauno arkivyskupijai grąžinama unikali, itin vertinga medinė skulptūra „Veliuonos Madona”. Paveldosaugininkai prašo ją palikti saugoti muziejuje, nes Bažnyčia esą neturi, kur ją saugoti.

Šiuo metu Nacionaliniame

M.K.Čiurlionio dailės muziejus Kaune saugoma skulptūra artimiausiu metu gali būti gražinta Kauno arkivyskupijai.

Bažnyčiai meno vertybės
grąžintos pagal Lietuvos valsty-
bės sutartį su Šventuoju Sostu.
Kauno arkivyskupijos atstovas

vingriai vingiavo šventinėmis švieselėmis mirgančios eglišakių pynės.

Šv. Mišias aukėjo kleb. kun. Joseph Bacevice, padedamas patarnautojų. Romos Bandzienės vadovaujamas parapijos choras skambėjo darniai. Miela, kad jis vis gerėja. Apeigoms labai tiko kanklių muzika, o ypatingai maloni staigmena buvo vaikų giedojimas. Tai įrodymas, kad auga nauji choristai, kurie visada pageidaujami. Choro pastangas susirinkusieji įvertino nuoširdžiais plojimais.

Algirdas V. Matulionis

ministerija-skelbia-konkursa-
uzsienio-lituanistinems-mo-
kykloms

Labai prašome šia informacija pasidalinti su visomis lituanistinėmis mokyklėlėmis, paskatinti jas dalyvauti šiame konkurse, atkreipiant dėmesį, kad būtent tik per šį konkursą skirstoma parama neformaliojo lituanistinio švietimo projektams.

Lina Žukauskaitė, direktoriaus pavaduotoja, laikinai atliekanti direktoriaus pareigas, Užsienio lietuvių departamentas, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija

vartotojai gali išsaugoti savo žaidimo rezultatus ir atsispausdinti pasiekimų diplomą.

Daugiau informacijos:
<http://zaidimai.lki.lt/Rasyba/Rasyba.aspx> ir <http://mokymai.lki.lt/user/policy.php>
„Dirvos“ inf.

„Dirvos” inf.

spaudai Darius Chmieliauskas teigė, kad arkivyskupija sutinka „Veliunos Madoną“ palikti Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje depozito teisėmis. Anot jo, arkivyskupija planuoja plėsti savo muziejų, todėl ateityje galbūt skulptūra bus perkelta į jį. **LRT**

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
 Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM
 Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
 Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

PRENUMERUOKITE *DIRVĄ*

LA APRAŠADUOSE JAVIŠIUKŲ KŪRIMO
LITERATŪROS GARBE GLOBAMA JAVIŠIUKŲ
KŪRIMAS

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTŲ Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

(Atkelta iš 7 psl.)

DRAUGE RAŠYKIME
SAVO TAUTOS ISTORIJĄ

tapo tradicija mokyklos abiturientams surengti ekskursiją po mūsų archyvus, parodant mūsų turimus pagrindinius fondus ir papasakojant apie LTSC veiklą. Galimybė mokiniams ateiti į archyvą, pamatyti, kiek daug čia svarbios informacijos saugoma, prisiliesti prie praėjusių epochų dokumentų – visa tai geriausios pilietiškumo ar istorijos pamokos. Mokyklos renginiams mielai paskoliname turimą archyvinę medžiagą. Sužinoję, kad mokykla ieško savo mokiniams tautinių drabužių, iš savo fondų jiems padovanojome vieną jų rinkinį. Mūsų planuose – mokytojams pasiūlyti vesti temines pamokas archyvuose, kuriuose gausu istorijos, literatūros, muzikos pamokoms tinkančios medžiagos.

Ir toliau tvarkomi bei parašomi gaunami JAV lietuvių bendruomenės archyvai, kurių turime jau visą atskirą kambarį – šiam darbui lėšų skiria JAV LB, ateityje numatoma jį tęsti.

TURTINGI VARGŠAI

Galime džiaugtis, kad kasmet praturtėjame, mūsų archyvai nuolat pasipildo – šiais metais gavome inžinieriaus, ateitininko, vieno iš pagrindinių 1941 m. birželio sukilimo organizatorių, antinacinės rezistencijos dalyvio, Štuthof (Stutthof) koncentracijos stovyklos kalinio Pilypo Naručio; rašytojo, pedagogo Antano Giedraičio (slapyv. Giedrius); teisininko, visuomenininko Petro Linkaus; kultūros visuomenininko Viktoro Vaitkaus; Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos; taip pat buvusio PLB valdybos pirmininko, JAV LB Archyvų komiteto nario, LTSC tarybos pirmininko, filosofijos dr. Vytauto Bieliausko, buvusio aktyvaus sportininko Juozo Kijausko archyvinę medžiagą. Iš įvairių vietovių gauname naujų dokumentų, nuotraukų, susijusių su JAV lietuvių bendruomenės veikla. Bibliotekos fondus papildė Ilonos ir Henriko Laucių dovanotas vertingų knygų rinkinys - literatūra lietuvių ir anglų kalbomis apie Antrąjį pasaulinį karą, pokarį, sovietinį laikotarpį. Savo fonduose turime beveik 200,000 knygų – tai ir mokslinė, ir grožinė literatūra, kai kurie mūsų turimi leidiniai išleisti XVII amžiuje.

Vienas didžiausių mūsų šios dienos rūpesčių – turimos archyvinės medžiagos skaitmeninimas ir pateikimas skaitmeninėje terpėje. Suprasdami, jog šiandien jau nebeužtenka turimus archyvus aprašyti

Iš kairės: vykdomoji vicepirmininkė Kristina Lapienytė su LTSC svečiais Al Vaskas ir jo žmona, atvykusiais į archyvus ieškoti savo giminės dokumentų.

ir saugiai saugoti lentynose, sukame galvas, kur gauti lėšų dokumentų, nuotraukų, garso ir vaizdo įrašų skaitmeninimui. Laukti negalime – nemažai archyvinės medžiagos jau šiandien būtina perkelti į kitas laikmenas, nes rytoj jos paprasčiausiai jau nebegalėsime išsaugoti – juk popierius, garso, vaizdo juostos nėra ilgaamžiai. Šiuo metu stengiamės apsirūpinti aparatūra, reikalinga archyvų skaitmeninimui. Esame dėkingi „The Oak Tree Philanthropic Foundation” ir „Saulys Foundation”, skyrusiems lėšų tokiai aparatūrai įsigyti. Ateinančiais metais ir toliau skenuosime senąsias nuotraukas, saugomas Budrio foto archyve, skaitmeninsime turimą filmuotą medžiagą. Ir toliau didelis dėmesys bus skiriamas vienam iš seniausių ir turtingiausių LTSC padalinių – J. Žilevičiaus-J. Kreivėno muzikologijos archyvu. Nors mūsų darbuotojai Kristina Lapienytė, Genė Razumienė, dr. Indrė Antanaitis, Juozas Bendikas, Vytas Beleška ir savanoriai Enata Skrupskelytė bei Gediminas Indreika dirba nuoširdžiai, negailėdami jėgų ir laiko, tačiau ne visus darbus galime įveikti turėdami tik tiek rankų, todėl ieškome savanorių, galinčių padėti skenuoti nuotraukas, mokaančių skaitmeninti garso ir vaizdo įrašus.

LTSC veikla sunkiai įsivaizduojama be Lietuvių Fondo finansinės paramos ir dosnių mūsų veiklą remiančių aukotojų. Esame nuoširdžiai dėkingi už LTSC skirtas lėšas ir kviečiame visus Amerikoje gyvenančius lietuvius pagal galimybes paremti mūsų centro išlaikymą, nes tik nuo mūsų sąmoningumo ir dosnumo priklauso neįkainojamo mūsų tautos paveldo liki-

mas. Padarykime viską, kad išeivijoje esančius archyvus išsaugotume savo vaikams, anūkams, nes tai – mūsų istorijos dalis ir jos neturime teisės prarasti ar pamiršti. Lituanistikos tyrimo ir studijų centro veiklą galite paremti siųsdami aukas adresu Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, 5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636-1039, jos yra nurašomos nuo mokesčių. Kiekvienas iš Jūsų galite prisidėti prie mūsų istorinės atminties išsaugojimo į Pasaulio lietuvių archyvą perduodami asmeninius ar organizacijų dokumentus, laiškus, nuotraukas, daiktus ir pan., taip pat įrašydami Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą į savo testamentą. Iš anksto dėkojame!

Taip pat siūlome gerai pagalvoti, ar verta savo archyvinę medžiagą atiduoti į privačių kolekcionierių rankas – tokiu atveju visos vertybės tampa jų asmenine nuosavybe.

VIETOJ EPILOGO

Metų apžvalgos pabaigoje noriu pacituoti kelias mūsų svečių mintis, verčiančias giliau pamąstyti apie išeivijos archyvų vertę ir jų išsaugojimo perspektyvas.

Vilniuje esančio Lietuvos kultūros tyrimų instituto vyresnysis mokslo darbuotojas dr. Dalius Viliūnas:

„Tvirtai įsitikinau dviem dalykais. Pirma, Lietuvos intelektualinio paveldo tyrinėtojas PLA yra tikras lobis – pirmiausia dėl jame saugomų itin retų, iš esmės unikalių periodinių spaudinių. Lituanistinių studijų perspektyvos čia yra milžiniškos. Antra, yra visiškai akivaizdu, kad moksliniam darbui ir naujiems atradimams sąlygos tikrai geros: fondų ir net bylų

aprašai pakankamai išsamūs, periodika sugrupuota pavyzdinčiai; tyrinėtojas, vedamas rūpestingų ir paslaugių LTSC darbuotojų, be vargo suras rūpimą archyvinį objektą. Tvirtai įsitikinau, kiek daug lemia begalinė pagarba nublokštųjų, išvietintųjų tautiečių dvasiniam palikimui. Minėtos pagarbos neatstos jokios šiuolaikinės technologijos, moderniausia įranga ir archyvarų sistemintojų armijos. Manychiau, kad archyvas jokių būdu ir niekada neturi būti skaidomas, kam nors atiduodamas’. Linkiu, kad ši Lietuvos kultūros Atlantida išnirtų su visomis savo viršukalnėmis ne tik ateities tyrinėtojams, mokslininkams, bet ir savo šviesa šviestų bei stiprintų Lietuvos dvasią.”

Žurnalistė Sigita Nemeikaitė: „Varstau Pasaulio lietuvių archyvo duris - čia slapi neišsemiami nežinomos istorijos klodai ne tik dabarties, bet ir daugeliui ateities kartų, tikras klondaikas istorikams, žurnalistams, įvairių sričių mokslininkams. Lietuvos diplomatijos, DP stovyklų, Sibiro tremčių, meno, muzikos, periodikos, net Amerikos lietuvių gydytojų draugijos ir kt. archyvai. Čia tiek daug dar nepažintos Lietuvos.”

Brett Matulis, atskridęs iš Filadelfijos (Philadelphia), PA į Čikagą tikėdamasis čia esančiuose lietuviškuose archyvuose rasti dokumentų apie savo gimines: „Širdingai dėkoju už pagalbą ieškant mano šeimos archyvinių dokumentų ir už įdomią ekskursiją po centrą. Jūs turite neįkainojamus turtus ir dirbate svarbų darbą, išsaugant Lietuvos istoriją.”

Loreta Timukienė, LTSC vicepirmininkė

„DIRVAI”
AUKOJO:

D.Januta, Oakland, CA.....	1000
K.Čeputis, Evanston, IL.....	50
B.Balčiūnas, Annapolis, MD....	45
B.Pautienis,	
Richmond Hts, OH	45
A.Barzdukas, Falls Church, VA25	
P. Sirusas, Chadds Ford, PA.....	20
T.Zickus, Phoenix, AZ	20
P.Ambraziejus,	
N.Falmouth, MA.....	15

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

ATKURIAMAS
SOVIETŲ
SUNAIKINTAS
PAMINKLAS

Lietuvos mokslų akademijos (LMA) Vrublevskių bibliotekoje eksponuojamas antkapinio paminklo maketas, kadais stovėjęs ant Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didžiojo etmono Konstantino Ostrogiškio kapo. Prieš daugiau kaip 70 metų sunaikintą meno kūrinį planuojama atkurti ir sugrąžinti į jo buvusią vietą Kijeve.

Antkapinis paminklas K. Ostrogiškiui anuomet stovėjo Kijevo Pečerų Lauros Uspenjės sobore, tačiau šių dienų nesulaukė: traukdamasi nuo vokiečių, jį sunaikino sovietų kariuomenė.

„K. Ostrogiškio ir kitų nusipelnusių senosios Lietuvos istorijos asmenų antkapiai nėra iki mūsų dienų išlikę, nes 1941 metais pats soboras buvo sprogdytas. Dabar jis jau yra atstatytas, bet jo paminklai dar nėra atstatyti”, – sako LMA Vrublevskių bibliotekos direktorius dr. Sigitas Narbutas.

K. Ostrogiškio atminimui teko didelė garbė, mat jo paminklą ketinama atstatyti patį pirmąjį. Tokia idėja kilo pernai Lietuvoje ir Ukrainoje minint jo laimėto Oršos mūšio 500 metų jubiliejų. „XV amžiaus pirmoje pusėje mes neturime kito tokio talentingo, daug pergalių laimėjusio karo vado, kaip K. Ostrogiškis. Jis yra laimėjęs daugiau kaip 60 mūšių”, – primena dr. S. Narbutas.

Dabar jau parengtas antkapinio paminklo maketas į Mokslų akademijos Vrublevskių biblioteką atkeliavo iš Ukrainos. Jį sukūrė Lietuvos ir Ukrainos skulptoriai. Planuojama, kad atkurtas paminklas bus 8 metrų aukščio – kaip ir originalas. **LRT**

VIENTELIS NBA TEISĖJAUJANTIS LIETUVIS G. PETRAITIS TAPO JAV PILIEČIU

Išėivių iš Lietuvos sūnus Gediminas Petraitis, kuris šiuo metu yra vienintelis NBA teisėjaujantis lietuvis, tapo Jungtinių Amerikos Valstijų piliečiu, skelbia NBA.com.

AFP/Scanpix nuotr.

1989 metais Kaune gimęs G. Petraitis su tėvais į JAV persikėlė 1994 metais, jo tėvai buvo medikai.

Iš pradžių G. Petraitis su seserimi į mokyklą eiti pradėjo dar Lietuvoje, tačiau po kelerių metų persikėlė į JAV.

Jis 2011 m. baigė Merilando valstijos universitetą ir pradėjo karjerą finansų ir apskaitos srityje, jis dirbo kompanijoje „PricewaterhouseCoopers”.

Vis dėlto, aistra krepšiniui gana greitai nugalėjo kitus norus. Krepšinio teisėju buvo ir

G. Petraičio tėvas Vidmantas, kuris sūnų dar mokykloje paskatino išbandyti arbitro darbą, kad šis galėtų papildomai užsidirbti.

Šiuo metu Niujorke gyvenantis G. Petraitis greitai kilo karjeros laiptais, 2013 metais jau teisėjavo NBA plėtojimosi lygoje, o 2014-aisiais debiutavo ir pačioje NBA.

2014 metų spalį legendinėje „Madison Square Garden” Niujorke jis pirmą kartą teisėjavo NBA rungtynėse tarp „New York Knicks” ir „Washington Wizards” klubų.

2014-15 m. sezone jis dirbo 11-oje NBA rungtynių, o ši sezoną švilpė jau 16-oje.

Kaip rašo NBA.com, G. Petraitis ilgą laiką atidėjo pilietybės klausimą, tačiau dabar nusprendė, kad JAV pilietybė jam pravers labiau. JAV pasas jam buvo įteiktas gruodžio 22 d.

15min.lt

M. BALČIŪNUI – VARDINIS FIBA APDOVANOJIMAS

Mindaugas Balčiūnas.

basketnews.lt

Lietuvos sporto universiteto kancleris Mindaugas Balčiūnas prieš Kalėdas sulaukė pasaulinės krepšinio organizacijos FIBA Europos padalinio įvertinimo, rašoma pranešime spaudai. Už ilgametę krepšinio veiklą M. Balčiūnui buvo skirtas vardinis FIBA Europe apdovanojimas.

Prieš tapdamas LSU kancleriu M. Balčiūnas ilgai dar-

bavosi Lietuvos ir tarptautinėse krepšinio struktūrose. Jis šešerius metus vadovavo Lietuvos krepšinio trenerių asociacijai, aštuonerius metus buvo Lietuvos krepšinio federacijos sekretoriumi, dvejus metus ėjo Baltijos krepšinio lygos direktoriaus, ketverius – FIBA Europe valdybos nario pareigas.

Be to, M. Balčiūnas aktyviai prisidėjo plėtojant tarp-

tautinius akademinius krepšinio projektus tokius kaip Europos krepšinio trenerių magistro studijų programa ir Europos krepšinio tyrimų centro veiklos koordinavimas.

„Tai malonus ir kiek netikėtas įvertinimas. Prieš ketverius metus 28 Europos krepšinio federacijos inicijavo Europos krepšinio reformas, kurios vis dar tęsiasi. Labai tikiuosi, kad galutiniai sprendimai bus padaryti visų pirma atsižvelgiant į nacionalinių krepšinio federacijų interesus.

Jos yra Europos krepšinio vystymo pagrindas, federacijų augimas bei stiprėjimas lems Senojo žemyno krepšinio ateitį”, – padėti šiandieniniame Europos krepšinyje vertino M. Balčiūnas.

Šiuo metu LSU kancleris daugiausiai dėmesio skiria tarptautiniams krepšinio moksliniams tyrimams bei Lietuvos krepšinio organizacijų vadybos kompetencijų stiprinimui.

LRT

GERIAUSI 2015 M. LIETUVOS KREPŠININKAI

Geriausių 2015 m. krepšininkų rinkimų, kuriuos Lietuvos krepšinio federacija organizavo kartu su Delfi.lt ir „Radiocentru”, laureatais tapo Jonas Mačiulis ir Gintarė Petronytė.

Lietuvos rinktinės vidurio puolėja šį titulą laimėjo antrus metus iš eilės, o J. Mačiulis geriausiu Lietuvos krepšininku pripažintas pirmą kartą.

„Tikrai to nesitikėjau, nes niekada nebuvo panašių rinkimų favoritas. Nenorėčiau to sureikšminti, tačiau pripažinsiu, kad jausmas malonus. Juk visuomet malonu kažkokioje srityje būti ge-

riausiu, kad ir trumpą laiką. Ačiū tiems žmonėms, kurie mane prisiminė”, – sakė 30-metis Lietuvos rinktinės ir Madrido „Real” (Ispanija) klubo puolėjas.

Iš moterų daugiausia Delfi.lt skaitytojų ir „Radiocentro” klausytojų simpatijų sulaukusi G. Petronytė gavo beveik 38,6 proc. balsų. Tai – trečias G. Petronytės geriausios Lietuvos krepšininkės titulas. Jai įkandin sekusi atakuojanti gynėja Kamilė Nacickaitė surinko 31,9 proc. balsų. Trečia liko puolėja Laura Svarytė, rungtyniaujanti Lietuvoje – 8,4 proc. balsų.

LRT

B. VANAGO EKIPAŽAS IŠVYKO Į DAKARĄ

Sausio 3 d. prasidėjo Dakaro varžybos, kurios vyks Argentinoje ir Bolivijoje. Šiose lenktynėse, pasak Lietuvos atstovo lenktynininko Benedikto Vanago, neapsieinama be nestandartinių situacijų ir problemų. Pavyzdžiui, praeitame Dakare, įpusėjus lenktynėms, B. Vanagui lūžo riešas.

Didžiausias praėjusių varžybų pasiekimas – pirma vieta privačių komandų įskaitoje.

„Dakaras yra sudėtingiausios planetos lenktynės, todėl natūralu, kad ten dalyvauja ir gamyklinės komandos. Gamyklinė komanda nuo pri-

vačios skiriasi tuo, kad gamyklos, gaminančios sportinius automobilius, turi interesą, kad jų komanda gerai pasirodytų. Jų ir galimybės visai kitokios. Negaliu sakyti, kad mes lenktyniaujam su dviračiais, o jie – su motociklais, bet, aišku, gebėjimas turėti biudžetą, geriausius specialistus ir geriausią techniką tikrai padeda. Kad nepraeitų noras lenktynėse dalyvauti ir visiems kitiems, yra sukurta speciali privačių komandų įskaita. Būtent šioje įskaitoje mes buvome pirmieji praeitais metais”, – pasakoja B. Vanagas.

LRT

Now serving Lithuanians, including former Tauras Members!

Latvian Cleveland
Credit Union

1385 Andrews Ave.
Lakewood, OH 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
LatvianClevelandCU.net

Hours: Mon-Wed and Fri 9:00AM-3:00PM
Sun 9:30-10:30AM (Fall-Spring)

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN
Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.